

DABAR

Poetas Firduzi
Vergo sunus
Divorsų šalis
Telefonas grabe

JUOZAS TYSLIAVA

Siemet Persija minėjo didžiausio savo poeto Firduzi tukstantio metų sukaktuves.

Tukstantis metų nuplaukė į juoda amžinybės vandenyną, tukstantis metų praėjo, kaip viena valanda. Iš senosios Persijos kultūros liko tik griuvėsiai, didžiųjų karalių, galingųjų Persijos valdovų žmonija ir vardų neatsimena — toks didelis skaičius karališkų kapų. Bet poeto Firduzi vardas šviečia, kaip ta žvaigždė Trijų Karalių kelionei. Poetas Firduzi gyvas žmonijos širdyje.

Tai buvo seniai, seniai, prieš tukstantį metų. Persijos karalius Mahmoud, buvusio vergo sunus, kaip ir kiekvienas tos rusies žmoniškas gyvulus, savo dvasios gomury pajuto garbės troškulį. Jam pasirodė, kad tik poetas Firduzi gali jį padaryti garbingu. Dėl to karalius, pasiūkškęs poetą, jam pasakė:

— Tu busi dar didesnis poetas, jeigu apdānuosi mano garbę ir didybę.

Ir didysis poetas pradėjo savo didįjį darbą.

Ėjo dienos, savaitės, mėnesiai ir metai. Už tą darbą karalius pažadėjo sumokėti poetui tris sietuvus aukso. Bet kai darbas jau buvo baigtas, tai karaliaus vizyriai, gailėdamiesi aukso, patarė išmokėti poetui sidabru. Ir kai trys vergai poetui atnešė tris sietuvus sidabro, jis už vieną sidabrinę monetą išgėrė stiklą svaginamojo gėrimo, o kitus pingus atidavė vergams, maždaug taip tardamas:

— Jeigu karaliaus tėvas būtų buvęs karalium, jo sunus būtų uždėjęs man ant galvos aukso vainiką.

Po to didžiajam Karalių Knygos autoriui jau nieko kito neliko, kaip tik mirtis. Poetas Firduzi gyveno varge ir mirė varge.

Persija turėjo daug karalių, bet Firduzi — tik vienas.

Yra šalis, į kurią upės teka, bet yra ir tokia šalis, į kurią divorsų važiuoja. Ta šalis vadinasi Nevada ir jos miestas — Reno, divorsų "sostinė", nežino, ką tai reiškia depresija.

Tik per šiuos metus į Reno buvo atvažiuavę divorsams 2,800 vyrų ir moterų. Pernai metais čia gavo divorsus 2,458 žmonės. Tik iš vieno New Yorko kasmet atvažiuoja nemažiau, kaip 86 žmonės. O ką kalbėti apie kitas šalis? Nėra tokios šalies, iš kurios nebutų nors po vieną žmogų divorso reikalais. Net ir iš musiškes Lietuvos atvažiuoja... Atvažiuoja žmonės ir pinigai.

Atrodo, kad tiems žmonėms, kurie taip gausiai plaukia į Nevada, iš viso jų vedybinio gyvenimo buvo maloniausias momentas tik tada, kai jiems Reno teisėjas davė divorsą.

Yra žmonių, kurie nebijo mirties, yra žmonių, kurie šypsosi žiūrėdami į akis, bet yra ir tokių žmonių, kurie nepasitikti mirtimi, nepajėgia jos atskirti nuo miego.

Vienas San Francisco gyvenotojas, bijodamas būti palaidotas užmigęs letargo miegu, įsakė iš anksto padaryti grabą, kuriame būtų įdėtas mikrofonas sujungtas su garsiakalbiu,

Tel.: EVergreen 7-7840

VIENYBĖ

LITHUANIAN SEMI-WEEKLY
ESTABLISHED 1886

SENIAUSIAS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER
193 Grand Street, Brooklyn, N.Y.

XLVIII METAL 99 N.

Published by The LITHUANIAN PRESS CORPORATION

Penktad., GRUODZIO (DEC.) 21, 1934, Brooklyn, N. Y.

Entered as Second Class Matter, October 23, 1907, at the Office at Brooklyn, N. Y., Under the Act of March 3rd, 1879.

KAINA

Lietuvos karo teismas teisia 126 nacius

JAPONIJA ATSIKAKO WASHINGTONO KARO LAIVŲ SUTARTĮ VYKDYTI

PRASIDES LAIVŲ STATYBOS LENKTYNĖS

USA ir Britanija nenusileis; Japonijai vienas karo laivas atseina tik 16 mil. dol., o USA — 50 mil. dolerių

WASHINGTON. — Londono ir Washingtono karo laivynų ir diplomatinuose sluoksniuose reiškiami didelio nepasitenkinimo ir dalinai susirūpinimo dėl Japonijos užsispyrimo didinti savo karo laivyną. Britanijos ir Jungtinių Valstybių sostinėse atvirai kalbama, kad jei Japonija pasmerks Washingtono sutartį karo laivynams apriboti, tai neabejojama, prasidės didelės, iki šiol negirdėtos, tarpvalstybinės karo laivų ir karo lėktuvų statybos lenktynės.

Washingtono tarptautinė karo laivyno sutartis, kaip žinoma, nustatė Britanijos, Jungtinių Amerikos Valstybių ir Japonijos karo laivų tonazo normas ir jas apribojo 5-5-3 santykiu, vadinasi, Japonijai leista turėti tik tris penktadalius Britanijos arba Jungtinių Amerikos Valstybių nustatytos tonazo normos. Britanijos ir USA tonazas lygus, nors iki šiol Britanijos jau pastatytų karo laivų tonazas toli gražu pralenkia USA. Japonija dabar reikalauja, kad jos karo laivynas būtų lygus Britanijos ir USA laivynui.

Kaip iš vėliausių pranešimų matoma, nei Britanija nei USA Japonijai tokių teisių nenori duoti, ir reikalauja butinai prisilaikyti Washingtono sutarties, o jei ne, tai Britai ir Amerikoniai statys tiek karo laivų, kiek statys Japonija. Bet Japonija tokių grasinimų nebijo, nes ji gali pastatyti geriausias rusies karo laivų už 16 milijonų dolerių, o tuo tarpu Jungtinėms Valstybėms ir Britanijai kiekvienas kapitalinio rango karo laivas atseina nemažiau 50 milijonų dolerių arba daugiau kaip tris kartus, negu Japonijai. Turėdama šį labai svarbų faktorių savo naudai, Japonija ir grasina. Bet USA ir Britanija grasina stautyti, ne tik daugiau karo laivų, bet ir žymiai daugiau moderniškų karo lėktuvų ilgomis distancijomis. 54 toki karo lėktuvai kaštuotų tik apie 4 milijonus dolerių. Už kelis šimtus tukstančių milijonų galima jų pastatyti tukstančius. Ir toki tokiu būdu jis, "pabudęs", galėtų jį pasiūkaukti...

Visai taip, kaip toj lietuviškoj pasakoj

— Gyvėli, atkask negyvėli!

PANEVĖZYS. — Vienas latvis, jau 7 metus keliaavęs aplink pasaulį, šiomis dienomis sunkiai susirgo ir paguldytas Panevėžio ligoninėje čia mirė.

padėtu pas kapinių sargą, kad tokiu būdu jis, "pabudęs", galėtų jį pasiūkaukti...

— Gyvėli, atkask negyvėli!

— Gyvėli, atkask negyvėli!

KUR PALAIDOTAS VYTAUTAS DIDYSIS

VILNIUS. — Kurjeris Wilenski rašo, esą lenkų laikraščio Pax lapkričio numeryje yra įdėtas labai įdomus Valerijaus Meystovičiaus straipsnis: "Kur yra Vytauto karstas?" Autorius, remdamasis visa eile dokumentų ir užrašų, priėjęs išvadą, kad Vytautas Didysis buvęs palaidotas Vilniaus bazilikoje. Autorius pasakoja, kad šią vasarą budamas bazilikoje matęs, kad priešpriešais šv. Antano koplyčiai mure esą kažkas užmuryta, bet be jokių užrašų. Jam esą kažin kas tvirtinęs, kad ten yra palaidoti trys karstai. Autorius išmetrašė esą ištyręs, kad Vytautas Didysis buvęs palaidotas greta savo abiejų žmonių: Onos ir Julijonos. Jis todėl silo susidomėti ta vieta.

Tilžėje uždrausta Lietuvos prekių ir įmonių reklama

TILŽĖ. — Paskutinėmis dienomis visoms Tilžėje išeinančių laikraščių redakcijoms griežtai uždrausta, dėti bet kokius skelbimus iš Lietuvos. Anksčiau didžiama prekybininkų (krautuvinių, restoranų, kavinių, valgyklų, kepyklų savininkai ir kt.) kasdien dėdavo savo įmonių skelbimus Tilžės laikraščiuose. Laikraščiai iš to turėdavo nemažą pajamų, nes Vokietijoje visuose laikraščiuose skelbimai brangiai apmokami. Dabar Tilžės laikraščiai tu didelių pajamų neteks.

Policija uždraudė iškabinti ir bet kokius skelbimus ar plakatus iš Lietuvos pusės.

MIKENO LAIMEJIMAI

MASKVA (Elta). — Penki Mikėno susitikimai su jaunais Leningrado šachmatų meistreriais pasibaigė plus 3, minus 1, niekenu 1 Mikėno naudai. Lietuvos čempionas "tošimas darė gerą įspūdį didelio taktiško meno ir sugebėjimo susivokti paimiose padėtyse dėka. Mikėno gastrolė lydėjo didelis pasisekimais. Kiekvieną kartą susirinkdavo daug publikos lošimo pažiuėti.

LENKAI EKSKURSIJOMIS VILIOJA LIETUVIUS

VILNIUS (Tsb.). — Vilniaus krašto lenkintojams labai sekasi suvilioti tenykesius gyventojus lietuvius. Jie yra kietai prisirišę prie savo tautybės ir jokiems lenkintojų gundymams nepasiduoda. Tai matydami, lenkų agitatoriai dar sugalvojo naują savo agitacijos būdą. Jie vaikščioja po Vilniaus krašto lietuviškus kaimus ir surinkę burius ukintinkų, juos nemokamai nuveža į Varšuvą, Gdynę ir kitus Lenkijos miestus, ir ten jiems rodo "aukštą lenkų kultūrą". Bet lig šiol ir šis "apaštalavimo" budas Vilniaus krašto lietuvių nevilioja.

"LIETUVOS-LENKIJOS KARALIUS" ATIDEJO JOJIMĄ I KAUNĄ

VARSUVA. — Lenkų laikraščiai plačiai rašo apie vieną linksną nuotyki. Kažin koks Varšuvoje gyvenantis Vladislavas Potockis, gimęs Charkove, Anglijos pilietis, grafų kilmės, jau kuris laikas save viešai reklamuoja, kaip busimą Lietuvos—Lenkijos karalių. Turi užsiauginęs ilgą barzdą ir vaikščioja apsvilkęs apsiausta. Vienas varšuvietis, jo artimas draugas, Połockiui padovanavo gražų žirgą, kuriuo Potockis jau rengėsi kurią dieną iš Varšuvos joti į Kauną. Bet prieš kelias dienas tarp šių draugų įvyko nesupratimas. Draugas "karalių" apmušė ir atėmė dovanotąjį arklį. Už tai Potockio drauga Varšuvos teismas nubaudė 1,000 zlotų. Potockis dabar skelbiąs, kad po šio nemolonaus įvykio "jojimą į Kauną" teksią atidėti.

NAUJĄJĄ KLAIPĖDOS KR. DIREKTORIJĄ SUDARĖ BRUVELAITIS

KLAIPĖDA. — Klaipėdos krašto direktorijos gubernatoriaus krašto direktorijos pirmininku paskirtas Jurgis Bruvelaitis, į direktorijos narius pakviestė seimelio narius — ukininką Andrių Butkeraitį (Rusnė), ukininką Martyną Grigaitį (Jonaičiai) ir buv. gubernatūros patarėją, dr. Martyną Anysą.

Naujoji direktorija perėmė pareigas iš senosios Ruzgjo direktorijos gruodžio 5 d.

PASIRAŠYTA PRANCUZIJS SOV. RUSIJOS PREKYBOS SUTARTIS

PARIS. — Čia pasirašytas ir spaudoje paskelbtas Prancuzijos ir Sov. Rusijos prekybos protokolas, kuriuo Prancuzija duoda S. Rusijai didesnių kreditų, kad ji Prancuzijoje galėtų daugiau prekių pirkti. Kreditas apribotas, bet jo suma kol kas neskelbiama.

Karaliaučiuje įsteigtas politinis institutas Lietuvai ir kitoms valstybėms tirti

KARALIAUČIUS. — Prie Karaliaučiaus universiteto įsteigtas politinis institutas, kuriam vadovauja profesorius Ritterbusch. Instituto vyriausiasis uždavinys ištirti ir sekti rytų valstybių, svarbiausia Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Lenkijos, politinį gyvenimą. Institutas sieksis mokslinių ryšių su minėtų valstybių mokslininkais.

GREIT IŠEIS NAUJAS LIETUVOS PILIETYBES ĮSTATYMAS

KAUNAS. — Lietuvos vidaus reikalų ministerijoj, kol bus priimtas naujasis pilietybės įstatymas, sustabdytas pilietybės suteikimas. Naujasis pilietybės įstatymas dabar peržiurimas valstybės tarybos ir greit bus paskelbtas.

USA IR SUOMIJOS PREKYBOS DERYBOS

WASHINGTON. — Čia prasidėjo prirušiamasis darbas USA-Suomijos prekybos deryboms, kurios prasidės ateinančiais metais vasario 11 d. Vėliausiu laiku Amerikos eksportas į Suomiją žymiai sumažėjo. Nors sumažėjo ir Suomijos eksportas į Jungtines Valstybes, vis tik ji kur kas daugiau prekių eksportuoja į USA, negu USA į Suomiją.

PAMINKLAS PAKARTIEMS SUKILĖLIAMS

KAUNAS (Tsb.). — Siemetsuėjo 70 metų nuo paskutinio sukilimo prieš carų Rusiją. Kaip žinoma, tame sukilime dalyvavo nemaža ir lietuvių. Nors jie turėjo skirtingus tikslus nuo lenkų dvarininkų, bet lietuvių gana daug nukentėjo. 1864 m. Vilniaus general gubernatoriaus Muravjovo įsakymu visoje Lietuvoje buvo areštuojami sukilėliai ir gabenami į Vilnių ar Kauną. Čia Kaune, dabartinėje Ugniagesių gatvėje, buvo korimo vieta. Kelį šimtai Panevėžio, Šiaulių, Telšių, Kauno ir kitų apylinkių valstiečių toje vietoje pakartai už dalyvavimą sukilime. Dabar kauniškių grupė kelia sumanymą, kad toje vietoje, kur buvo pakarti 1863—1864 m. sukilėliai, būtų pastatytas paminklas.

40% KRIMINALISTŲ IŠVENGIA BAUSMIŲ

WASHINGTON. — Universal Service surinktomis žiniomis, Jungtinėse Amerikos Valstybėse apie 40% užsipelnusių bausmes kriminalistų, bausmės išvengia. Priežastys, kaip Universal Service nurodo, yra teisėjo papirkimas, įvairios suktybės, kysiai ir t. t.

ATVIRUKAS KELIAVO 23 METUS

KLAIPĖDA (Tsb.). — Šiomis dienomis Klaipėdos pašto valdininkas, skirstydamas korespondenciją, tarp laišku pastebėjo vieną gražintą atviruką, kuris klaidžiojo 23 metus. Jis 1911 metais buvo išsiųstas iš Nidos. Vienoje jo pusėje yra Nidos bažnyčios vaizdas, o antroje — kažin kokio advokato vokiškai rašytas atsakymas savo pažįstamajam į jos laišką. Atvirukas išsiųstas 1911 m. rugpiučio 29 d.

Lietuviškas "zuikis" lankėsi Švedijoje

KLAIPĖDA. — Neseniai švedų policija Marieholm į Lietuvą grąžino 30 metų amžiaus Lietuvos pilietį, Bronių Juozėną, kuris prieš kurį laiką buvo slapta išvykęs į užsienius. Juozėnas, vieno jurininko padedamas, Švediją pasiekė laivu Mousuria. Tas jurininkas Juozėną paslėpė laive. Tuo laivu Juozėnas nuvyko į Švediją, bet ten laivo kapitonas jį perdavė policijai, kuri jį grąžino atgal.

VOKIEČIAI PRISIPAŽISTA KIŠKLAIPĖDOS KRAŠTO REIKALAI

Byloje 507 liudininkai, 500 lapų kaltinamasis ir 20 dėžių kaltę irodančios medžiagos

BERLIN. — Iki šiol griežtai užginčiję nacių kišimąsi į Lietuvos vidaus reikalus Vokietijos laikraščiai gruodžio 18 d., Kaune pradėjęs nagrinėti Neumanno ir Sasso bylą, kurioje kaltinami už priešvalstybinį veikimą 126 vokietininkai, prisipažįsta, kad nacių centras, kitais, patį Vokietijos vyriausybę, kišosi į Klaipėdos reikalus. Bet ta pačia proga laikraščiai teisia nacius, esą kada Klaipėdos krašte pradėjusios griežtai viena prieš kitą kovoti dvi hitlerininkų grupės, centras negalėjo nesikišti į jų reikalus, nes tai esą lietuvių principus ir gerovę. Esą, vokiečiai naciai tik tarpininkavę sutaukyti dvi tarp savęs kovojančias grupes, bet jokių būdu neturėję minty kištis į Lietuvos vidaus reikalus. Stėbėtina, kad šitoks kulkus pareiškimas talpinamas Vokietijos ultranacionalistų ir arsiųjų Hitlerio šalininkų laikraisty Boersenzzeitung!

Tas pats laikraštis cituoja Lietuvos laikraščiuose tipuotą citatą iš Hitlerio knygos "Mano kova" ir skundžiasi, kad esą Lietuvos spauda tik cituojanti nepalankiausias knygos dalis, o Hitlerio kalbas, kokios jis mano laikytis užsienio politikos, visai ignoruoja.

Tuo tarpu žiniomis iš Kauno, neumannininkų ir sassinininkų byla Kaune prasidėjo gruodžio 14 d. Ji nagrinėjama karo teismo. Kaltinamųjų iš viso yra 126 asmenys, iš abiejų pusių bus viso net 507 liudininkai, kurių 296 valstybės, o 211 ti.

Klaipėdos gubernatovas vakas stropiai saugoj Karo pavojaus tarp ir Vokietijos negali riaušius ir sukilimų gali suruoti, ypač pakad naciai ragina moteris, vaikus ir seni už Klaipėdą Lietuvai ti.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ SVEIKINIMAS LIETUVAI

SIDNEY, Australija. — Šiomis dienomis Lietuvos ministerių kabinetui pasiūsta iš Sidney, Australijoje gyvenančių lietuvių sveikinimas, kuriame taip sakoma: "Australijos Lietuvių Draugija, minėdama savo penkių metų gyvavimo sukaktuves, širdingai sveikina Lietuvos Respublikos Vyriausybę, linkėdama sveikatos ir geriausio pasisekimo ginant ir tvarkant Tautos reikalus."

Sia proga tenka paminėti, kad Australijoje, daugiausia Sidney mieste, gyvena apie simtas lietuvių, kurie prieš penketą metų susibūrė į Australijos Lietuvių Draugiją (Australand Lithuanian Society), kurios pirmininku yra A. Bauža.

USA ir Lietuva pasikeis sutarties dokumentais

Šiomis dienomis Lietuvos ir Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybės atstovai Washingtone pasikeis nuskalteliams išduoti sutarties papildymo ratifikacijos dokumentais.

New York Public Library 410 Fifth Ave.

DR. ZAUNIS PA TAIKINIMO KOM

KAUNAS. — Liepublikos prezidentas Zaunius paskyrė atstovai Lietuvos—Jungtinių Valstybių taikinimo vietoje mirusioje pirmininko Kristiūn

PHILADELPHIJA PASIZVALGIUS

SEIMININKĖS KALTOS

Darbai; svečias; bankietis nebus

Philadelphia, Pa. — Ponas J. Tysliava pabarė korespondentus, kad mažai rašo žinių iš lietuvių veikimo. Nežinau, kaip kur kitur, bet pas mus, Philadelphijoje, korespondentams dabar labai nepatogu korespondencijas rašyti. Mat, šeimininkės, taupydamos angliš, neapsildo korespondentams kambarių, o korespondentas, nors ir daug ką turėtų pranešti, bet negali, sėdi savo šaltam kambary, o juk pristinėms apsimovus, korespondencijas rašyti negali.

Siuvėjų darbai prieš Kalėdas žymiai pagerėję. Organizuoti darbininkai dirba trumpas valandas ir su geresnėmis sąlygomis. Tik mažesnėse šapelėse, kurios neorganizuotos, turi vargti, dirbdamos ilgas valandas ir už mažesnę atlyginimą.

Dill & Collins Co., tai nemaža popierio dirbtuvė, kurioje dirba nemažai lietuvių, darbai čia gerai, darbininkai dirba visą laiką, bet naujų darbininkų neima. Mat, su pagerintoms mašinoms daug daugiau padaroma darbo, ir nors mažiau darbininkų.

Prieš porą savaičių čia lankėsi Vienybės agentas J. Jokubauskas, aprūpindamas biurius su puikiais 1935 m. kalendoriais.

J. Jokubauskas džiaugiasi užėję pas tautietį Kemisą Steponavičių. Tai stambus biurius ir geras vienybėtis, įteikęs jam brangią dovaną — auksinę rašomą plunksną.

Aš patariu p. J. Jokubauskui nepamiršti su ta plunksna parašyti šį tą apie mūsų žmogų, kuris visados tautos reikalo remia gausiomis aukomis.

Lietuvių Muzikališko Nambrodovė ir Gedimino Klubas kiekvienais metais sausio 1 d. per Naujus Metus, suruošdavo šaunius bankietus, bet šiemet, nežinia dėl kokios priežasties, bankietas atidėtas.

Butų galima ir daugiau kas pranešti, bet šalta rankoms, tegu bus kitam sykii.

Dabar linkiu Vienybę ir visiems Vienybės skaitytojams linksmy Kalėdų ir turtinų naujų metų.

Ašerukas.

PHILADELPHIJOS LIETUVIŲ RADIO

P. D. Antanaitienė

Philadelphia, Pa. — Philadelphijos lietuviai, neatilikdami nuo New Yorko ir Chicago, irgi turi savo lietuvišką radio valandą — stotis WHAT. Lietuviškos programos transliuojamos kiekvieną pirmadienį nuo 5 val. 30 min. po pietų. Ši radio programa garsina tik lietuvius biznierių.

Pastebėtina, kad vėliausiu laiku ši radio programa pasižymi gerais dainininkais ir aiškia lietuviška kalba.

Programa vadovauja ponias D. Antanaitienė.

SLA KUOPOS SUSIRINKIMAS

Sandariečių vakarienė

New Britain, Conn. — Gruodžio 13 d. 34 SLA kp. turėjo priešmetinį susirinkimą. Kad kuopos nariai buvo šaukiami per atvirutes, tai kuopos narių susirinko gana daug. Pirmiausia buvo apkalbami kuopos einami reikalai ir valdybos rinkimas 1935 metams. Kuopos valdyba buvo renkama pagal konstitucijos nurodymus. Perrinkta ta pati valdyba su mažomis pakeitimais. Po susirinkimo senas vietos darbuotojas J. Skritulskis, Cremo bravoro savininkas, pranešė, kad jis turįs sklepe bačką gardsaus Cremo alaus, kviesdamas visus išsigerti po stiklą kitą Cremo alaus.

32 ALT Sandaros kp. rengia Naujų Metų vakarienę ir šokių gruodžio 31 d. Lietuvių salėje, Park St. Šokiai 8 val. vak., vakarienė 12 val. Po vakarienės — vėl šokiai per visą rytą. Vakarienė ir šokiai kartu tik 75 ct. Todėl iš kitų kolonijų norintys dalyvauti sandariečių Naujų Metų vakarieneje, praneškite laišku ar atvirute — P. Kupstas, 352 Park St. P. P. Pilipauskas.

ATLETŲ KLUBO SUSIRINKIMAS

Albany, N. Y. — Gruodžio 10 d. pirmadienio vakare buvo Lietuvių Atletikos Klubo trečias susirinkimas šv. Jurgio bažnyčios salėje.

Klubo pirmininkui Frank Mačiuliui išvykus į New Yorką tarnybos reikalais, susirinkimą atidarė ir vedė vicepirmininkas Frank Bernatavičius. Bernatavičius skaito pirmininko laišką, kur paliečiami svarbiausi Klubo reikalai.

Pirmiausia duotas raportas iš buvusio baltiaus, paaiškintam, kad baltius pasisekė. Daugiausia pasidarbavo Frank Mačiulis ir Frank Bernatavičius, be to, kiekvienas narįs draugiškai pagelbėjo šį balių padaryti sėkmingu.

Taip pat LAK dėkoja už pasidarbavimą klubo naudai siems asmenims: p. p. F. Mačiulienei, A. B. Mačiulienei, Antanui Valkauskui ir Pranui Adomavičiui ir bendrai visiems, kurie kuo nors prisidėjo — aukomis ar darbu.

Išrašė septyniolika narių į vidutinę basebolo komandą, kurie bus patikrinti miesto valdybos ir pradės lavintis netrukus žaisti su kitomis komandomis.

Taip pat išnuomuota salė 288 Colonie St., kur bus galima laikyti mitingus ir laisvus vakarus leisti.

Aptarus kitus smulkesnius reikalus, susirinkimas baigėsi devintą valandą vakare.

Klubo koresp.

MIRĖ LIETUVĖ

Baltimore, Md. — Gruodžio 5 d. skyrėsi su šiuo pasauliu Ieva Naidičienė, 41 m. amžiaus, gyv. 700 Portland St. Laidotuvės buvo gruodžio 10 d. Laidotuvėse dalyvavo šv. Alfonso parapijos klebonas kun. J. Lietuvninkas, vikaras kun. Keidošius ir kun. Dubinkas, sykiu su jais atvyko ir vargonininkas J. Čižauskas, kurie kartu atliko iškilmingas ceremonijas. Bažnyčioje ir kapuose dalyvavo visi trys kunigai. Kun. Keidošius pasakė tinkamą pamokslą. Lydėti buvo 22 automobiliai. Du automobiliai buvo su gelėmis. Mirusios lavonas buvo 5 dienas ir nė kiek nepasikeitė. Tai mūsiškių graborių nuopelnai. Juozas Naidičas su dukterimis, Juze ir Marijona, rupinasi tinkamai palaidoti. Ir tikrai buvo gražios laidotuvės.

Velionė Ieva Naidičienė išsėsis Holy Redeemer kapinėse. Žmona, kuri gyvendama šiame pasaulyje buvai visuomet taiki ir draugiška.

Ant. Kurelaitis.

VIETOJ SVEIKINIMŲ

Gerbiamieji, Vieton sezoninių švenčių ir naujų metų, draugams ir pažįstamiems siuntinėti linkėjimus atvirutėmis, aukaujame \$2.00 Vytauto Didžiojo Muziejui baigti Kaune ir \$2.00 Pittsburghe Universitete Lietuvių Kambariui.

Manome, kad šiais šunkiaisiais priešpaudus laikais, mūsų draugai ir pažįstami šį mūsų pasielgimą nepalaikys pektinu ir mūsų nerogus. Su gerais linkėjimais, Jonas ir Stasė Griniai, Philadelphia, Pa.

LIETUVISKAI ANGLISKAS ŽODYNELIS. Propietas. Mažo formato. Iška kienėje neties. \$1.00. Žodynelis auodingas kiekvienam nors ir gerai Reikalokit "VIENYBĖ".

REMĖME VILNIAUS SPAUDĄ

Virame pasaulyje gyveną lietuviai dažnai ir daug kalba apie Vilnių ir apie šio krašto lietuvius.

Bet daugelis nežino, kaip gyvena ir kaip kruta Vilniaus krašto lietuviai.

Į šituos klausimus duos geriausia atsakymą jau aštunti metai einas Vilniuje lietuvių laikraštis VILNIAUS RYTOJUS.

Šiame laikraštyje rasite pilnutėlį vaizdą apie Vilniaus krašto lietuvius, kurie jau ilgus metus, gyvendami ypatingose sąlygose, kovoja už savo tautinį likimą.

Todėl kviečiame visus tautiečius, gyvenančius šiaurinėje Amerikoje, o ypač brolius vilniečius, patekusius į šį kraštą, užsisakyti Vilniaus Rytojų siems 1935 metams.

Plačiau nesireklamuojame, tegu spręs apie mūsų pastangas išlaikyti tautines sargybas patys skaitytojai, kurie gaus kas savaitę du kartus VILNIAUS RYTOJŲ.

Jo kaina metams užsieniuose 2 amerikoniški doleriai.

Prašome siųsti prenumeratą šituo adresu: Europa, Polonia, Wilno, Dąbrowskiego 5-1, "Vilniaus Rytojus".

RUOŠIAMA UŽSIENIŲ DIENA

Vilniui Vaduoti Sąjunga prie savo centro Kaune įsteigė užsienių komisiją, į kurią įeina: prof. Myk. Biržiška, kun. prof. Kemėšis, žurnalistas Matas Salčius, redaktorius Ant. Bružas, adv. Rap. Skipitis, kultūros departamento direktorius Ant. Juška, geležinkelio direktorius Masliunas ir redakt. Vincas Uzdavinys. Komisija rupinsis užmezgimu glaudesnių ryšių su užsieniuose gyvenančiais lietuviais bei jų organizacijomis, o taip pat su kitatautiškėmis (ukrainiečių, gudų) organizacijomis, su kuriomis ryšiai ir bendradarbiavimas galėtų būti naudingas Vilniaus vadavimo paruošiamajam darbu. Komisija nutarė pasiųsti Vilniui Vaduoti Sąjungai drauge su kitomis organizacijomis Lietuvoje ir užsieniuose, 1935 metų birželio mėnesio pirmąjį sekmadienį suruošti pirmąją Išeivių Dieną. Tą dieną visus platumu vieša išėjivija visuose kraštuose turėtų širdimis bei mintimis gyventi Lietuvos gyvenimu, o Lietuva — savo išėjivijos gyvenimu. Netrukus bus išdirbta ir paskelbta Išeivių Dienos bendroji programa ir bus pakviestos visos lietuviškos organizacijos užsieniuose organizuoti Išeivių Dieną. Tsb.

KIEK ŠIAIS METAIS KURIOJE EUROPOS VALSTYBĖJE BUVO GYVENTOJŲ? Albanijoje 1934 metų pradžios statistikos duomenimis buvo 1,045,000 gyventojų. Andoroje — 6,200, Anglijoje — 514,635,000 (Europoje — 46, 775,000, kolonijose — 467,860,000), Belgijoje — 8,270,000 (kolonijose — 14,000,000), Bulgarijoje — 6,070,000, Danijoje — 3,620,000, Dancinge — 408,000, Vokietijoje — 66,300,000, Estijoje — 1,125,000, Suomijoje — 3,785,000, Prancuzijoje — 45,015,000 (kolonijose — 65,800,000), Graikijoje — 6,633,000, Islandijoje — 114,000, Italijoje — 42,225,000 (kolonijose — 2,600,000), Jugoslavijoje — 14,

500,000, Latvijoje — 1,930,000, Lichtenšteine — 10,400, Lietuvoje — 2,445,000, Luksemburge — 310,000, Monaco — 28,000, Olandijoje — 8,260,000 (kolonijose — 64,080,000), Norvegijoje — 2,860,000, Austrijoje — 6,759,000, Lenkijoje — 33,025,000, Portugalijoje — 6,470,000 (kolonijose — 8,700,000), Rumunijoje — 18,830,000, San Marino — 13,000, Svedijoje — 6,210,000, Sveicarijoje — 4,130,000, Ispanijoje — 24,200,000, Čekoslovakijoje — 15,010,000, Turkijoje — 14,250,000, Vengrijoje — 8,830,000, Sovietų Rusijoje — 167,600,000, Vatikane — 1,100. Kitų pasaulio dalių valstybių daugiausia gyventojų 1934 metų pradžioje buvo: Chinijoje — 418,000,000, Jungtinėse Amerikos Valstybėse — 126,550,000, Japonijoje — 67,550,000 ir Mandžiuko — 30,200,000.

Vienybės Keliaujantis Agentas

Vienybės keliaujantis agentas yra p. J. Jokubauskas. Jis ne tik prenumeruoja Vienybę, bet priima spaudos darbus, užsakymus kalendoriams, skelbimus ir atlieka kitokius Vienybės reikalus lietuvių kolonijose Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

J. Jokubauskas

Kada p. Jokubauskas lankysis jūsų kolonijoje būtina jį pamatykite ir jei turite su Vienybe reikalų, pasikalbėkite ir jame asmeniškai savo užsakymus duokite.

666 sustabdo ŠALTĮ ir KARŠTĮ pirmą dieną GALVOS SKAUDŽIJIMĄ per 30 minutų

SKYSTIMAS PROSKOS SALVE LASAI NOSIAI

MAISTINGIAUSIA IR SVEIKIAUSIA LIETUVIŠKA DUONA

taipgi pyragai, pyragaičiai, tortai, kėksai ir įvairiausios rūšies gardumynai gaminami, parduodami mūsų pačių krautuvėje ir pristatomi į namus visose vietose

Puikiai įrengta mechaniška kepnykla

ANDRIUS ZIUGZDA

182-186 Van Buren Street, Newark, N. J.

Vienybė Travel Bureau

193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

PARDUODA LAIVAKORTES SIUNČIA PINIGUS LIUDIJA DOKUMENTUS

Sveikinkite Kalėdų Nepriklausomos Lietuvos ir Vilniaus krašto žmones pasiūsdami pinigų per

VIENYBĖ TRAVEL BUREAU

JUOZAS KAVALIAUSKAS

Laisniuotas Graborius

Užtikrinu, kad mano patarnavimams bus atakamiausias ir už prieinamą kainą. Nuliudimo valandoje, prašau kreiptis prieš mane.

1439 SOUTH 2nd STREET Philadelphia, Pa.

Pennsylvania ir New Jersey Valstijose Telefonai: Bell — Oregon 5136

Keystone — Main 1417

1935 M. LIETUVIŠKI KALENDORIAI 5 Dariaus-Girėno Paveikslu \$1.00

Vienybėje galite užsisakyti 1935 metams lietuviškus ir angliškus kalendarius. Penki kalendoriai tik už \$1.00. Pasiuntimo išlaidoms padengti dar reikia pridėti 10 centų į Kanadą 20 centų.

Užsakymus pasiūskite raštu ir kartu pridėkite \$1.10 už 5 kalendarius

Vienas kalendorius su persiuntimu 35c.; Du kalendoriai su persiuntimu 60c.; Trys kalendoriai su persiuntimu 85c.; Penki kalendoriai su persiuntimu \$1.10

Į Pietinę Ameriką ir Kanadą prie kiekvieno užsakymo reikia pridėti dar 10 centų į Lietuvą ir kitur — 20 centų.

Galimė pasiųsti ir C.O.D. į visas Amerikos Jungtines Valstybes. Į užsienį C. O. D. nesiunčiame.

Užsakymus siūskite:

LITHUANIAN PRESS CORPORATION

193 Grand St.,

Brooklyn, N. Y.

ISKIRPKITE IR PASIŪSKITE ŠIĄ ATKARPA

Siunčiu \$... ir prašau man prisiųsti... kalendorius.

(Jei norite, kad pasijustumė C. O. D. pažymėkite C. O. D.)

Vardas ir pavardė

Mano adresas

DIRVA

(Išėina kartą į savaitę — 8 pusl. tautinės minties laikraštis)

1935

Kalendorius Dovanų

KIEKVIENAM "DIRVOS" SKAITYTOJUI

Seni skaitytojai kurie atnaujins "Dirvą" DABAR, prieš pabaigą 1934 metų, už visą metą, prisiūsdami \$2.00, ir tie visi kurie naujai išsirašys "Dirvą" šau arba kitam priėjūsdami pilną metinę prenumeratą \$2.00 (į Lietuvą \$3.00 Kanadon \$2.50) agaus dovanų Dariaus-Girėno paveikslu kalendorių.

(Prasūkit numerio pamatymui — siunčiama dykai

"DIRVA"

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

Marija Aukštaitė

JUODI VAINIKAI

(Tešynys)

Pro dobių lauką taku vaikšciojo Juozelis pirmyn ir atgal. Ant rankų nešė verkiantį Kazelį, paskui jį sekiojo Onytė ir margis.

Nuo lušnos Juozelis pabėgo. Jis ryte atsikėlęs rado vežimė negyvą tėvelį, o po klevu kabantį baisy močiutės lavoną.

Jis dabar bėgtų, bėgtų, nuo baisy nuotykių lušnos, bet dar vienas suvystytas, paliktas užkrosny senoje pagalvėje, vėl tuoj verks ramunėlių. Jis pasodino Onytę ant tako prie dobių, įdavė Kazelį, o pats nubėgo į Ruzgių namus.

Pas jį lyg žodžių nebuvo, lyg kvapas juos užkirtu, lyg baimė nutraukė. Jis įbėgęs į grinėčią, pertraukdamas žodžius, vos ištarė:

— Po klevu... — jo bailios akelės klaidžiojo Ruzgio šeimoje, ir be žodžių šaukėsi pagalbos. Ruzgys su šeimyna skubiai bėgo į lušną ir iš dviejų ištartų žodžių "Po klevu..." viskas paaiškėjo.

Už kelių valandų policija, vėliau gydytojai... Visi kaimynai bijojo arčiau priėti, nes lušnos atmosfera perbaisi.

Pro langą veržėsi našlaičių kliksmas. Tik vienas Juozelis neverkė. Jam nebuvo kada verkti. Jis dabar buvo visų globėju, ir stengėsi numalšinti tik kitų ašaras.

Jis retkarčiais prisispaudžia už lango, atkėmė skurliais užkištą stiklę skylę, pasižiūri, paklauso stovinčios smalsios minios kalbų, ir vėl eina pas lopšį. Jis vieną kartą pažiūrėjęs, sudribo prie sienos ant žemės: Jis matė ant didelių kluono durų gulintį tėvelį. Doktorai vienas skridė jam vidurius, o antras su pjuklu pjovė galvos kaulą. Juozelis sugniauzė mažas kumšteles, sukliko, ir sudribo.

Už valandos atsibudęs manė, kad visas įvykis buvo tik bausis sapnas. Lušnos durys atsivėrė, ir įėjo Ruzgys. Ruzgio veidas persimainė, išvydus nelaimingų našlaičių klykiančių burelių. Jis, vos sulaukdamas ašaras, priėjo prie Juozelio, ir užkalbino:

— Ką čia veiki parpuolęs ant žemės, vaikelį? — jis paėmė vaiką už rankelės ir prikėlė.

— Neverk, mažyti, Visagalis aprupina oro paukštelius, neapleis ir jusų našlaičių. Juozeliui buvo svetimi šalti žodžiai. Jis negalvojo, neprašė, kad kas juos aprupintų, jis dabar tik bėgtų prie juodais vainikais apdengto kapo, nuskęstų į smėlį pas motutę, ten but gera, gera...

— Stasys užduo nuo degtinės... — kuždėjo moterys. — Ach, kokia baisi ta senoji... — Visi skirstėsi namo. Ruzgys su valščiaus viršajūčiu tarėsi apie našlaičių globą. — Pone viršaiti, atsižvelkite į vaikų padėjimą... — Vat, vat, Ruzgi, greit šauksiu posėdį, tegu taryba nuspręs, nutars, kas daryti su našlaičiais? Vyriausias, girdeju, tik aštuonių metų. Kumai, tu, kviečiamas nesivėlink. Žinai, be tavęs nėr pradžios. Visi tik laukia Ruzgio.

— Aš tai jau nesivėlinsiu, bet visur man jau per daug. Su šita užkeikta lušna nesibaigia mano vargas. Kas tik kur, ką? "Tu Ruzgi." Ir dabar primetėte man sukalti karstus, rytoj nuvežti į kapus, o dar žinote, kad vienas laukia krikšto. Reiks ryt su žmona nuvežti. Kaimynas, tai kaimynas, bet ne vienam tiek daug.

— Žinai posakį, — juokavo viršaitis: — "Kas veža, tą ir plaka." Na, palauk, aš užvarysiu "stoiką."

Visą popietę Ruzgys su bernu dirbo sušilę karstus. Vėliau suguldė į juos lavonus, užvožė ir sustatė daržinė, šale viens kito. Užžiebė likusią nuo Agnietės šermenų grabnyčią, pastatė ant senosios karsto ir peržegnojęs išėjo.

Tą vakarą viso kaimo namus apsupo baimės šmėkla. Nieks neišdriso išeiti į lauką, atsinešti iš šulinio vandens ar malkų. Šianakt ir audeklų nieks nėjo į pievą saugoti. Vyrai žegnodamiesi išėjo arklus naktigonėn. Ruzgių namuose visą naktį kaukė šunes. Moterys pasakojo matę nepaprastų šešėlių slankiojančių už langų, tai vėl degančias, vaikščiojančias, blaksinčias liepsnes laukuose link lušnos. Visiems vaidinosi, visi bijojo ir pamąstyti apie lušnos įvykius, visi užmiršo našlaičius.

Naktis tamsi. Be mėnulio. Kelios žvaigždės erdvę mirgši... Vasaros naktis tyli, tik lengvutis vėjelis prašliaužia sparnais pro klevą, pro lušnos samanotą stogą.

Lušnoj tamsu. Našlaičiai pagirdyti ramunėlėmis sumigo. Juozelis budėjo. Jis laukė ramios valandėlės, kada galės atsitraukti nuo lopšio, nuo senos pagalvės, nuo užmigdytos Onutės.

Jis lengvutėliai, ant galų pirštų, išslinko pro duris. Susisupo plačius, ilgus marškinėlius, ir pasileido bėgti per kiemą daržinės link.

Pro daržinės durų plyšius spingsojo lengva grabnyčios šviesa. Jis pasistiepė, pasistojo ant galų pirštų ir atidarė duris. Tylus, ramus du karstai sutiko jį. Jis atvažė didesnį karsto dangtį, čia rado tėvelį. Tėvelis buvo jau ne tas... buvo bausis, bet buvo brangus, brangus... tik jau nesugrąžinamas...

Juozelis susiritė šale karsto ant žemės, jis gilų skausmingą žvilgsnį panėręs tėvelio veide, rankose... Jis taip reikalingas jų globos... Jis neverkdavo, tik priglausdavo dažnai lupeles prie karsto, ir kuždėjo:

— Tėveli, ir tu pas motutę... pas brangiąją motinėle... tėveli, nepalik ir mus! Jo akelėse vėl išsitiesdavo tie patys juodi vainikai, naujas smilčių kapas...

(Bus daugiau)

KAIP NAPOLEONAS PANAİKINO ŠVENTĄJĄ INKVIZICIJĄ

De Fereal'o parašyta ispanų inkvizicijos istorija ("Storia dell'Inquisizione di Spagna") duoda puikų ir vaizdingą supratimą apie tai, kaip Ispanijoje buvo panaikinta daug nekaltų žmonių nužudžiusi šventoji inkvizicija.

Sventoji inkvizicija terorizavo Ispaniją labai ilgai, net iki XIX šimtmečio, kol pagaliau Napoleonas davė jai mirtiną smugį. Napoleonas naikino inkvizicijos lizdus be gailėsčio, kur tik siekė jo valdžia. Pulkininkui Lamunickiui per maršalą Sultą Napoleono buvo įsakyta likviduoti šventąją inkviziciją Madride. Kaip jis iš įsakymą išpildė, leiskite papasakoti jam pačiam:

"Budamas Madride, 1809 m. visą savo dėmesį nukreipiau į Sventosios Inkvizicijos Rumus. Napoleonas jau buvo išleides dekretą naikinti inkvizicijos įstaigas visur, kur tik įžengia jo kariuomenė. Pirmaiu tai maršalui Sultui, kuris pavėdė man nedelsiant likviduoti inkviziciją Madride. Kad su vienu pulku, kurį turėjau savo vadovybė, galėju būti per daug rizikinga tokios misijos imtis, tai, paprašius, maršalas Sultas davė man dar du pulkus, kurių vieno vadu buvo pulk. di Lille.

"Susirikavę pulkus, mes išvykome į savo žygį ir greit išvydome Inkvizicijos Rumus. Tai buvo ne rumai, o tikrai tvirtovė, apsupta storų sienų ir saugoma keturių šimtų inkvizicijos kareivių. Kai mes priartinom prie pat vartų ir radome juos iš vidaus užrakintus, tai paliečiau vienam inkvizicijos kareiviui pranešti tėvams jėzuitams, kad atidarytų vartus ir geruoju pasiduotų imperatoriaus kariuomenei.

"Kareivis kelioms minutėms išnyko rumų vidue, o po to pasigirdo šūvis ir vienas mano kareivių krito negyvas. Kai šitaip, tai aš tuojau daviau savo kariuomenei įsakymą pulti. Bet kova buvo nelygi. Inkvizicijos kareiviai šaudė, slapstydami už sienų iškyšulių, o mūsų kariuomenė stovėjo lygiame lauke, niekuo nuo priešio šuvių neapsaugota. Neturėjome artilerijos ir dėl to niekaip negalėjome įsiveržti pro vartus. Matydamas, kad visos pastangos buš bergždžios, aš pakeičiau kovos planą ir liečiau greitomis iš nukirstų medžių padaryti lyg ir taraną. Padirbė ne vieną, o du tokius taranus, mes, nors ir aršiai priešui šaudant, bematant pramušėme sieną ir pro susidariusį plyšį įsiveržėme į vidų.

"Nugalėję pasipriešinimą, mes turėjome mažą, bet gražią progą patirti, kokio laipsnio siekia jėzuitų sauvaliavimas. Kai tik mes įsibrovėme į jų lizdą, vyriausias inkvizitorius ir visi tėvai vienuoliai išlindo iš savo slėptuvių, pasipuogę šventais rubais, ir veidais, kuriuose reikėsi nuduota nuostaba, pamaldžiai sukryžiuotomis ant krutinės rankoms ėmė mus klausinėti: "Kas atsitiko?" tarytum visai nebutų girdėję kovos triukšmo ir šaudymų. Mums paaiškinus, kad turėjome jėgą įsiveržti, jie ėmė barti savo kareivius: "Kam jus kariaujate su mūsų bičiuliais prancuzais?" Jie visai stengėsi įtikinti mus, kad nėra kalti dėl įvykusio, tikėdamies, kad, apdumė mums akis, galės pasprukti, pasinaudoję viešpatavusia tinkama. Bet

tėvai jėzuitai blogai vaidino savo rolę ir apgauti mus jiems nepasisekė: prie kiekvieno vienuolio buvo pastatyta po sargybinių, o visi jų kareiviai — internuoti.

"Nuėjome apžiūrėti ir apieškoti jų pragariškojo kalėjimo. Perėjome daugybę kambarių, užtikome daug altorių, kryžių. Aplinkui viskas tik žvilgėjo, spindėjo, buvo labai gražu, prabangiška ir visame buvo pavyzdinga tvarka. Stebėjimo verta architektura: puikiai išpuoštos lubos, poliuruoto marmuro grindys, — tas viskas galėjo teikti tik pasigėrėjimo ir džiaugsmo. Bet kurgi tie kapai, tie rusiai, kuriuose, kaip žmonės kalbėjo, buvo gyvi palaidoti vyrai, moterys, vaikai?

"Mes veltui ieškojome jų. Tėvai jėzuitai visai įtikinėjo mus, kad tai tik prasimanymas, kad žmonės tik šmeižia juos, kalbėdami apie nebutus inkvizicijos žiaurumus. Aš jau buvau beketinas nutraukti kraują, pasiduodamas susidarantiems įsitikinimui, kad visi pasakojimai apie inkviziciją iš tikrųjų tėra tik pasakos. Bet pulk. di Lille energingai pasipriešino. Jis tarė man:

— Pulkininke! Tamsta čia vyriausias viršininkas ir aš privalau klausyti tamstos įsakymų, bet, galbut, tamsta paklausysi mano patarimo: įsakyk geriau iširti marmuro grindis, palaisčius jas vandeniui. Jei vanduo pro kurį nors marmuro plytų tarpą ims sunktis, tai apacių, po grindimis turi būti tuštuma.

"Aš leidau daryti jam, ką jis nori, ir netrukus dideliame tėvų jėzuitų nepasitenkinimui grindys buvo apipiltos vandeniui. Ir, štai, vienoj vietoj vanduo labai žymiai ėmė sunktis ir apacių. Paslaptingas įėjimas į pagrindį buvo atrastas. Be reikėjo nedidelių pastangų išversti vieną marmuro plytą ir mes jau leidomės laiptais į rusį. Inkvizitorių veidai išblško ir pasidarė panašūs į Baltazarų veidą tuo metu, kai likimo ranka rašė jam ant sienos ugnimis lemtuosius žodžius.

"Aš paėmiau žvakę ir laiptais nusileidau į rusį. Tai buvo didžiulė, keturkampė patalpa, vadinama "teismo salė." Salės vidury stovėjo didelė kaladė su pritaistyta prie jos sėdyne. Ant jos budavo sodinamas ir pririšamas "nusikaltėlis." Kiek nuošaliau nuo kaladės stovėjo kita, aukšta sėdynė — tai buvo "teisėjo sostas," kuriame sėdėdavo vyriausias inkvizitorius. Dar toliau, kambario gilumoje stovėjo kelios žemesnės sėdynės — ant jų sėsdavo tėvai jėzuitai, kai teisdavo "bedievi."

"Salės dešiniame šone, sienoje mes radome visą eilę mažų celių. Kokią pabaisą mes savo akimis išvydome! Į ką pavertė kilnų Kristaus mokslą šie tariamieji Jo pasekėjai, kurie padarė iš jo sau biznį!

"Celėse buvo kalinamos nelaimingos inkvizitorių aukos ir iš šio kalėjimo jas galėjo išvaduoti tik mirtis. Bet ir mirus, aukų lavonai nebudavo pašalinami ir pudavo gyvųjų kalinių akivaizdoje.

"Vienose kamerose mes radome lavonus seniai mirusių žmonių, kitose — jau tik griaučius, prirakintus rėžiais prie grindų arba prie lubų. Kai kuriose mes užtikome dar gyvų inkvizicijos aukų visokių

amžiaus ir lyties — jaunuolių, mergyčių, vaikų, senių ir visi jie buvo visiškai pliki, nes jų rubai buvo supuvę. Musų kareiviai tuojau ėmėsi laisvinti juos iš rėžėjų ir rėdyti juos savo drabužiais.

"Apėję visas kameras ir išlaisvinę kalinius, mes nuėjome į kairiąją salės pusę ir čia radome visus kankinimo pabuklus, kokius tik begali pramanyti piktasis žmogaus ar velnio genijus.

"Sunku atpasakoti kareivių pasipiktinimą, kai jie tą viską pamatė. Jie griežtai pareikalavo, kad kiekvienas inkvizitorius ir vienuolis turi būti kankinamas jų pačių pramanytomis ir prieš nekaltus žmones vartotomis priemonėmis.

"Veltui aš mėginau juos atkalbėti. Neklausydami manęs, jie pastvėrė jėzuitus ir ėmė daryti su jais tą, ką anksčiau jėzuitai darydavo su tariamaisiais bedieviais. Tėvai vienuoliai bliovė, kai pjaunami. Aš stebėjau veikimą keturių kankinimo pabuklių, toliau žiūrėti jau negalėjau, tai buvo bausis vaizdas.

"Šis klaikus procesas tęsėsi tol, kol nepaliko nieko gyvo, prieš ką įsiutę kareiviai butų prieš ką įsiutę kareiviai butų bet teisingą kerštą."

P. K.

VOKIEČIAI NUO SAARO EISIA PRIE KLAIPĖDOS

Dabartiniu laiku visa Vokietijos hitlerininkų veikla yra nukreipta į Saaro kraštą. Šiam krašte dirba šimtai apmokamų nacių agentų. Vokietijos radio stotys varo nuolatos agitaciją. Naciai Saaro krašto propagandai leidžia milijonus markių.

Ateinančių metų pradžioje Saaro krašte bus visuotinis gyventojų atsklausimas, nuo kurio pareis to krašto likimas. Rimti politikai sako, kad jeigu vokiečiams grįžtų Saaro kraštas, tai jie savo propagandą ir agentus nukreiptų į Klaipėdos kraštą, kur šiuo tarpu hitlerininkų veikimas suardytas. Lietuva pati viena yra per silpna atsispirti prieš Vokietiją. Jai reikia ieškoti ištikimų draugų. Lenkija, artimiausias kaimynas, dabar važiuoja vokišku vandeniu. Be to, Lietuvai suvartėti su Lenkija truko Vilniaus ginčai.

Svarstant Rytų Lokarno pakartą, Vokietija ir Lenkija pučia į vieną dudą. Pabaltijo valstybių sąjunga, nors ir yra karštai sveikinama, bet dar vis galutinai nepašalina to pavojaus, kuris gresia Lietuvai iš Vokietijos pusės. Lietuvos, Latvijos ir Estijos Vokietija ypatingai nebijoja norėdama atplėsti Klaipėdos kraštą. Kitų kraštų politikos veikėjai sako, kad Lietuvos ieškojimas paramos Prancuzijos ir Sovietų Rusijos bloke yra kaip tik teisingas kelias.

Jau anksčiau vokiški naciai Klaipėdos krašte buvo susukę Lietuvai pavojingus hitlerizmo lizdus, bet dalinai jie buvo likviduoti, bet tik dalinai. Nes dar ir dabar tiek pradžios, tiek aukštesnės mokyklos yra vokiškoje įtakoje. Dar ir dabar dauguma Klaipėdos krašto mokytojų gauna papildomą atlyginimą iš Berlyno.

Dabar Lietuva ypatingai ruošiasi sutikti nacių puolimą į Klaipėdą po Saaro krašto balzavimo. Saaro krašto likimas gali turėti labai daug įtakos ir Klaipėdos kraštui.

VIENA MOTERIS SU MUŠĖ 10 VYRŲ!

Kopenhagoje, Danijoje, ponina Aarhus Hansen, gyvendama dideliuose savo namuose laikė 10 danų vyrų "ant burdo." Jau kuris laikas buvo pralinkęs, kai visa ta 10 vyrų užgyventą laiką jos kambariuose buvo jai įsiskolinę. P. Hansen pagaliau pareikalavo užsimokėti. Jie vietoj atmokėję poninai už gyventą laiką, pradėjo savo daiktus iš jos kambarių kraustyti kitor. Ponina Hansen energingai protestavo. Bet jie nekrepdami nė mažiausio dėmesio, tik juokėsi iš jos protestų, o pinigų nė vienas jai nemokėjo. Kai jie visus savo daiktus kitor išsigabene, pradėjo patiesimus vyniotis ir visi į vieną kambarį suėdę dar labiau iš jos tyčiojosi, ponina Hansen pasidarė jau per daug! Ji nejuociomis užsiraikusi kambario duris ir pagriebusi gerą įnagi, visus iš eilės savo skolininkus pradėjo taip čigonaiškai "šventinti," kad apie apsigyvenimą nė pagalvoti nebuvo laiko. Pakliuvę į tokią pragarišką pirtį ir matydami dar didesnę sau pavojų, jos įnamiai šaukėsi pagalbos ir maldavo pasigailėjimo. Bet vietoj pasigailėjimo, — ponios Hansen kirčiai dar smarkiau į jų nugaras švilpė... Supliekusi visą 10 vyrų taip, kad kai kurie ir paeiti neįstengė, ji atrakino duris ir išmetė visus lauk.

"Nukentėjusieji" jos įnamiai vyrai, prakapotomis galvomis, išmūštomis rankomis, kruvinomis nosimis, išpurtusiais sprandais bei subraižytais veidais, vos įstengė nueiti į policijos stotį pasiskųsti. Bet policija atsisakė ponią Hansen kaltinti, sakydami, kad tai turi būti stebuklas, kad viena moteris 10 vyrų galėjo taip supiekti!

Vadinas, ponina Hansen prie padarytos sau skolos dar gerokai ir "magaryčių" pridėjusi, paskiauo nuo visa ko laisva savo valia atsiskakė.

J. Butkevičius.

Vienybės nuolatinis Agentas Philadelphia

Jei turite gerą draugą rikoje, Canadoje, Pietini merikoje ar kur kitor ir jam Kalėdoms pasiūsti d pasiuskite jam vieniems r ar pusmečiui užprent Vienybę, seniausią lietuvi raštį, kuriam 1936 metais kaks 50 metų amžiaus.

V. Baranuskas

Philadelphiačiai kreivietinį nuolatinį Vienybę entą p. V. Baranusk Mifflin St., Philadelphia

PAIN-EXPELLER
Nuo Geliųjų Svarnių naudokite ANCHOR PAIN-EXPELLER PAIN-EXPELLERIS VISU PALANGVINA SKAUSMĄ KILLS PAIN

SUNKIAUSIAI SERGANT TURKITE DOVANAI pamėginti gauti VAISTAZOLIŲ MILLERTO Norime, kad kuo daugiau pažintų šitą garsią augmenį, padariusią tikrą stebuklą tiems vidurių ligomis, reum inkstų neturka. VIENAS DIDELIS PAKEL gėlis sunkiai serganti ligo per mėnesį laiko. Pamėginimui pakelis Dovanai J. S. MILLER, Dept. L 3, 62 Beacon St., New

SERGANTI VYRAI IR MOTERYS

CHRONIŠKOS LIGOS GYDOMOS

Odos išbėrimai, kraujo nenormališkumas, gnos, chroniški puikiai, vidurių, žarnų ir žarnos ligos, bendras nusilpimas, neuritai ir kas reumatizmas, gerklių ir plautių, bronchit visų ir moterų ligos gydymas. In, jei turite abejonių apie savo sveikatą ar neapnautę, užiekit pas DR. ZINS privatūs tarimul. X-RAY, kraujo patikrinimas, tyrimai.

SERUM ir VACCINE ISKIEPIJIMAS ZEMOS KAINOS—ISMOKĖTINAI PAGAL NO TYRIMAI IR PATARIMAI DYKAMES KALBAME LIETUVISKAI DR. L. ZINS 110 East 16 St. New York, N. Y. Tarpe 4th Ave. ir Irving Place VALANDOS: Nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakare. Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 val. vak.

VIENYBĖS Prenumeratos Vajus

Visi kviečiami dalyvauti. "Vienybės" vajuje, prasidėjo lapkričio 1 d. ir baigsis sausio 31 d. Lietuvojantiems prenumeratų rinkėjams skiriam

Trys dovanos pinigais I-\$50, II-\$35, III ir daug dovanų knygomis. Be to duodamas ir ke

Klausite smulkmėnų LITHUANIAN PRESS CORPORATION Publishers of Vienybė 193 GRAND STREET, BROOKLYN.

VIENYBĖ

Established February 10th, 1886
LITHUANIAN SEMI-WEEKLY EINA DUSYK PER SAVAITĖ
Published Tuesdays and Fridays
BY THE LITHUANIAN PRESS CORPORATION
193 GRAND STREET, BROOKLYN, NEW YORK

TEL.: EVERGREEN 7-7840
SUBSCRIPTION RATES: METINE PRENUMERATA
In Brooklyn \$3.50 In United States \$3.00 In Canada \$4.00 Other Countries \$4.00
Advertising Rates on Application

REIZGIO DIREKTORIAI ATSIŠTATYDINUS

Iš Lietuvos atėjo beveik nelaukta žinia: atsištatydino Klaipėdos krašto direktorija, kuria iki šiol vadovavo lojalus Kauno vyriausybės žmogus, p. Reizgys. Iš visų direktorių, kurioms teko tvarkyti Klaipėdos krašto reikalus, Reizgio direktorijai turbūt buvo tekę sunkiausi uždaviniai. Jai teko išvalyti beveik pusę Klaipėdos krašto autonominėse įstaigose prisismelkusio Lietuvos valstybei kenksmingo elemento. Be to, Reizgio direktorija gražino lietuvių kalbai teises, kurios, pagal autonomijos statutą, seniai turėjo būti dėstoma visose krašto mokyklose.

Dabar klausimas, kodėl atsištatydino ta direktorija, kuri galėjo dar labai daug gero padaryti ne tik Klaipėdos kraštui, bet ir visai Lietuvos visuomenei, jau taip susidomėjusiai lietuviškumo stiprinimu tame krašte. Čia visa kaltė krinta Klaipėdos krašto seimeliui, kuris, nors per šį visą laiką ir nekludė Reizgio direktorijai, tai taip jau nieko ir nepadarė, lyg norėdamas ją pasyviai sabotuoti. Nors Reizgio direktorija ir stengėsi sueiti į glaudų kontaktą su seimeliu, bet tos pastangos buvo veltui, nes seimelis nė karto nesusrinko. Net du kartu buvo šaukiamas seimelis, bet ir vieną ir kitą kartą į posėdį nesusrinko reikalingas kvorumui atstovų skaičius. Tokiai buklei tešiantis, krašto gubernatorius seimelio sesiją uždarė. Vėliau dar buvo tikimasi, kad seimelio frakcijos, pasinaudodamos 12 statuto straipsniu, sušauks seimelį, bet ir tam darbu neparodyta jokios iniciatyvos. Dėl to Reizgio direktorija atsidūrė gana keblioje butyje. Kad direktorija galėtų sėkmingiau dirbti, turėjo būti leidžiami nauji įstatymai, o jiems leisti nebuvo kam. Štai, dėl ko Reizgio direktorija, nerasdama kitos išeities, gruodžio 1 dieną įteikė atsištatydinimo raštą.

Kokios pozicijos dabar reikės laikyti naująją Bruvelaičio direktorijai, kuri turės eiti tas pareigas iki naujo seimelio, tuo tarpu mums dar nežinoma. Bet, suprantama, Bruvelaitis, jau iš seno žinomas, kaip lojalus centro vyriausybės žmogus, darys viską, kas tik bus galima geriau daryti Klaipėdos krašto statuto ribose.

MUSŲ TAUTOS ŠAKA

Šių žiemos švenčių proga, užuot kalbėję apie tai, kas jau kartojama ne pirmas šimtas metų, ar nebus geriau, jeigu nors keliais žodžiais užsiminsime apie tuos reikalus, kurie mums rupi kasdien, kurie giliausiai glūdi mūsų širdyse.

Na, o kas mums turi būti svarbiausia šiame politikos chaoso amžiuje? Kas mums, gyvenantiems šioje šalyje, labiausiai turi rūpėti?

Nė trupučio neabejoję, atsakysime, kad didžiausias mūsų amžiaus rūpestis — mūsų lietuviškos kultūros, mūsų lietuviybės išlaikymas šiame didingame kontinente, kur įvairių įvairiausių žmonių ir net ištisos tautos subėgė iš viso pasaulio ir kur, nelyginant katilė, viskas maišoma ir verdamas. Šiandien jau ne vienas mūsų veikėjų išsireiškia, kad mums svarbu išsilaikyti, kaip galima ilgiau. Jau daugelis pradeda susigyventi su ta skaudžia mintimi, kad po dešimties, dvidešimties metų, tose vietose, kur virte virė lietuviškas gyvenimas, tik kapai liudys, kad ten kadaise gyveno ir dirbo puiki lietuvių tautos šaka, šaka, kuri, deja, nudžiūvo ir kurią laikas jau suspėjo nulausti.

Bet ar dabar mes galime ramiai šypsotis, žiūrėdami į ateinančią likimą, likimą, kuris mus laiko dalgiu sunaikins? Ne! Ar mes privalome tylėti, kai tos pačios rėsės žmonės drįsta tyčiotis iš mūsų pačių, iš to, kas lietuvių amžiais buvo šventa? Ne! Tuos gaivalus, kurie nesistengia gelbėti, bet dar pastumėti žmogų, kaip lietuvi, mes turime paskelbti juos savo priešais. Jeigu išgama, apsimetęs žmogumi, iš lietuvių nuoširdumo bando daryti tik sau biznį, mes tokio gaivalo negalime ir neprivalome toleruoti. Žmogus, kuris bando kirsti tą šaką, ant kurios ne tik jis vienas, bet ir kiti sėdi, yra išdavikas.

Tuo metu, kai mums rupi gelbėti savo tautos šaką šioje šalyje, tai atsiranda žmonių, kurie, neturėdami jokios sarmatos, arba apsimedami kvailais, tyčiojasi iš tos tautos, kuriai jie patys su kunu ir siela turėtų priklausyti. Jie drįsta pasakyti, kad net tokio žodžio, kaip tauta, mes savo kalboje neturime, o tie, kurie tos tautos reikalus gina, ne kas kitas, kaip tik avių galvos...

Su šitokiais žmonėmis, kurie drįsta spiauti į tai, kas lietuviui visados buvo šventa, mes priversti keisti savo taktiką. Ir taktiką keičiame ne tik su tais žmonėmis, bet ir su ta srove, kurie ją atstovauja.

Mūsų taktika — kulturingas, bet griežtos kovos taktika.

SLA REIKALAIS

„Juo daugiau korespondentų, juo daugiau rašytojų laikraštyje pasireiškia,“ p. Vinciušas Vieniūbės teisingai pasakoja, „tuomi pats laikraštis įdomesnis, geresnis.“ Bet antroji jo pastaba (gruodžio 14 d.), kur mane dėl protesto prieš SLA Centro kėlimo į Pittsburghą barą, to įdomumo jau per daug į Vieniūbės atvežė. Vinciušas sako: „Rašyti šiuo momentu kas negalima (Centro perkėlimas) yra negražu, ypač dar tokioje spaudoje, kurioje geri lietuviai apšmeižiami, koliojami.“ Mano straipsnis dėl SLA Centro kėlimo buvo Vieniūbėje (lapkr. 27 d.). Reiskia „ta spauda“ — tai Vieniūbė, ir tie, Vinciušas toliau pasakoja, kurie „toje spaudoje dalyvauja ištis yra besarmačiai.“ Ar šita Vinciušas norėjo pasakyti? Ar tik dėl jo išdrikusio stiliaus išsinašitai? Grigaitis mane besarmačių vadina dėl protesto Centrą kelti į Pittsburghą, o Vinciušas kam Vieniūbei rašau! Kad Vieniūbei rašo Tysliava, Kružė, Baniulis, Bukšnaitis, Kerdiejus, Šliburis, Rastenis ir šimtai kitų gerų vyrų, aš didžiūjuosi beesąs tokių „besarmačių“ draugijoje. Prieš SLA centro kėlimą (Detroito seimas nutarė „dirva ruošti,“ o 4 Pild. Tarybos nariai liepos 9—10 d. d. nutarė „tuojau“ vykdyti — žiūrėk Vieniūbės spalį 5 d. ir Tėvynę rugsėjo 14 d. — jau protestavo: buvęs SLA prezidentas Gegužis (Vieniūbės spalį 26 d.); SLA 7-tas apskritis (Vieniūbės spalį 5 d.); 245 SLA kp. Newark, N. J. (Vieniūbės lapkr. 2 d.); J. Kerdejus (Vieniūbės lapkr. 20 d.); SLA 1-ma apskritis (Vieniūbės rugs. 30 d.) — vadinasi, vėl gana gražus „besarmačių“ burys. Didžiū-

juosi ir į jų tarpą patekęs, nes visi tie SLA nariai darbais yra savo prisirišimą SLA praieiti parodę. Kada tik SLA organizacijai pavojus grės, visus juos rasime pirmose kovotojų eilėse. Mano giliu įsitikinimu yra, kad rasime ten ir patį Vinciušą, nežiurint to, ką jis dabar prirašė, bet, brolyčiai, tikrai nei Grigaičio su visomis jo sarmatomis, nei jo sarmatų bendraminčių nerasime.

Amerikos lietuvių tautininkų srovė vėl kristalizuojasi į vienetą, kuris socialistams baimis, nes juos vėl nustumty mės, nes juos vėl nustumty mės, kaip iki šiol. Todėl Naujienos tuoj piktai puolė A. B. Strimaitį, kai tik šis tautininkų vienybės reikalu ėmė rašyti. Vėliau puolė X. Strumskis, ir kitus. Tikslas aiškus — erzinti ir tautininkų veikėjus kiršinti, kad bendras frontas neišvyktų. Todėl artinasi laikas, kada bet koks tautininko flirtas su socialistais bus savo srove išdavytė. Vinciušas sako, si esąs tautininkas (pažangus). Štai kaip jam p. Grigaitis už kitų tautininkų besarmatinimą atsidėjo: „Naujiešos niekuomet nebuvo, nėra ir nebus tos atžagareiviškos ir lietuvių visuomenei kenksmingos, moraliniai ir idėjiniai nusigyvenusios (tautininkų) srovės organu“ (Vieniūbė, gruodžio 11 d.). Strumskis gerai tam pat numery pastebė, kad socialistų srovė tik tuo „pažangumu“ pasižymėjo, kad komunistinių vabalų visur priperėjo, pro kuriuos nė pačių socialistų nebematyt. Argi p. Vinciušas Kristaus įsakymą apie kairiojo žando atsukimą, kai gami ir desinjį, pildė, jei tą ranką glosto, kuri jį „moraliniai ir idėjiniai nusigyvenusiu“ plauka?

Vyt. Širvydas.

MUSŲ VEIKLA NE VAKAR PRASIDĖJO

Dėl p. Jurgėlos kalbos, o p. Vinc. pastabos

Spausdinant Vieniūbėje „tautiškosios vidurinės srovės suvažiavimo“ sušauktu spalio 14 d. Cleveland, O. protokola, tarp kitų kalbų buvo įdėta ir adv. K. R. Jurgėlos kalba, pasakyta suvažiavimo metu. P. Jurgėla, kalbėdamas apie Amerikos lietuvių Tautinės Sandaros konstituciją, pareiškė, kad ta konstitucija „yra priešvalstybinė.“ Netiesa, pone Jurgėla. Jūsų pareiškimas neatitinka tikrovę. Jeigu p. Jurgėla būtų pareiškęs, kad ALTS konstitucija yra nuse-nusi ir kaip tokia nebetinka šių dienų lietuvių organizacijai, būtų pasakęs nepaneigiamą tiesą. Bet tegu tuo reikalu rūpinasi patys tos organizacijos nariai. ALTS-ros pirmininkas, p. J. Smailys, nelabai seniai buvo prisiminęs, kad reikėtų ALTS konstituciją keisti, bet ar tuo reikalu kas nors daroma — nežinau.

P. Vinc. savo pastaboje dėl p. K. R. Jurgėlos pareiškimo, kad ALTS konstitucija „yra priešvalstybinė,“ sako, kad ALTS „įsisteigė Brooklyn, N. Y. 1914 metais spalio 3 d.“ Matyti, kad ir p. Vinc. pamiršo Amerikos lietuvių Tautinės Sandaros įsikurimo dieną ir vietą. Dėl to tenka čia paduoti visą p. J. O. Širvydo straipsnį „Suvažiavimas pakvietimas,“ įdėta 50 Vieniūbės Lietuvininkų, 1915 m. gruodžio 15 d. P. Širvydas rašo:

„Neseniai atsibuvo Bostone, Mass. burelio lietuvių veikėjų

susrinkimas, kuris, plačiai patikslavęs apie Lietuvos politiškus reikalus, sumanė paduoti iniciativą Lietuvos Autonomijos Fondui, kad tasai sumanymas būtų įdėtas į Lietuvos Autonomijos Fondo Centro Valdybą, kuri vienbalsiai šitam sumanymui pritarė ir žemiaus pasirašiusį ingaliojo sukviesti vidurinės srovės lietuvių veikėjus į suvažiavimą, atsibusantį 1 ir 2 dienomis Sausio, 1916, t. y. per Naujus Metus ir ant rytojaus busiantį nedėdienį. Susivažiavimas atsibus mieste Philadelphia, Pa.

Siuomi yra pakviečiama į tą suvažiavimą visi Amerikos lietuviai veikėjai, kurie iki šiolai vidurinėje tautiškaidemokratiškoje srovėje darbovisi ir kurie šitai srovei nuoširdžiai prijaucia. Bus apsvartytas dabartinis varingas Lietuvos padėjimas ir praplatinga pamatai lietuvių Tautiškosios Partijos, kuriai pamatai tapo padėti per II-į lietuvių Visuomeniškąjį Seimą, atsibususį Brooklyn, N. Y. spalio mėn. 3, 1914 metais. Ketinama turėti svečių ir iš Europos, todėl galės būti nustatyta didelės svarbos programa Lietuvos ateičiai ir mūsų pačių demokratines srovės gyvenimui išsivini. 1915 m. gruodžio 15 d. P. Širvydas rašo:

„Dėlei trumpumo laiko čionai nepaduodame programos pažiam susivažiavimui; š pro-

TAUTININKŲ--SANDARIEČIŲ VIENYBĖ

Kai kas nors atgyvena savo laiką, tai pats laikas ir panaikina. Gyvenime susidaro tam tikros priežastys; jos žmonių prie to prirenka, kas pirmiau buvo idėalas, šiandien pasenęs istorinis daiktas ir, aišku, iš gyvenimo pašalinamas.

Zmonija per daugelį amžių buvo valdoma monarchiška forma. Ilgainiui gyvenimas sukūrė naują formą — demokratiją. Vėliausiai demokratinės idėjos realizuotos daugely valstybių.

Monarchiškoms valdžioms paskutinį kirtį sudavė pasaulinis karas; ir tai žmoniją pakreipė į demokratiją. Bet demokratija teorijoj jau buvo sukurus dar radikalesnę idėją — socializmą. Kare suvarginčius tautoms socializmas atrodė lyg koks išganymo spindulys.

Kritus Rusijos monarchijai, joje buvo gera dirva įgyvendinti socializmo teorijai. Ir nuo šio laiko Rusijoj prasidėjo naujas žmonijos gyvenimui dilgnis — nepasitikėjimas demokratija. Tuojau pradėjo plėstis pats kraštutinis socializmas. Bet Rusijos bandymas socializmą derinti gyvenimui nedavė teigiamų vaisių. Ne tik darbo žmonės, bet ir visą tautą įtraukė į dar didesnę vargą. Tas smarkiai sukrėtė ne tik senosios tvarkos palaikytojus, bet ir naujų idėjų šalininkus ir jų vadus. Zmonija pradėjo ieškoti kitų kelių ir praktiškesnių valdymosi formų. Pažangieji žmonijos vadai pradėjo žiūrėti, kad geriau pasilikti dalį senų valdymosi formų taisyklių, kurias amžiai sukūrė, suderinant naujas idėjas, kurios dabartinio amžiaus reikalaujamos.

Nenusisekusiam marksizmui pastoje kelią pirmoji valstybė — Italija. Demokratija, kuri leido įsigalėti socializmui, tei įrodyta, netekus pasitikėjimo.

gramą bus susivažiavusių išdirbta ar priimta nuo busiančių svečių, kurie tam tikrai patiekis dienotvarkę ir susivažiavimui perduos. Kiekvienas tevinainis yra kviečiamas priburti ir sau žinomus geros minties veikėjus pakviesti. Tik vienas lais bus aišku, kad veikėjai bus ne nuo kitų jokių partijų, bet nuo lietuvių tautiškaidemokratinės arba vidurinės srovės. Susivažiavimo posėdžių vieta bus Lithuanian Music Hall, Tilton ir Allegheny Ave., Philadelphia, Pa. Gi reikalingiems susišėmams adresas šis: R. Karuža, 2910 Richmond Str., Philadelphia, Pa.

Vardan L. G. ir A. F. Centro Valdybos:

J. O. Širvydas.
Štai ką byloja tik 19 metų amžiaus Amerikos lietuvių veiklos istorinis dokumentas. Vadinasi, mūsų amerikiečių lietuvių veikla, mūsų rupešiai dėl savo tautos, dėl savo tėvynės Lietuvos likimo ir jos gerovės, tos veiklos istorija ne vakar prasidėjo.

Pagalčiau, ta pačia proga noriu pareikšti, kad clevelandiškis amerikiečių lietuvių vidurinės srovės suvažiavimas galima maždaug palyginti tik su brooklynišku suvažiavimu, sušauktu 1914 m. spalio mėn. Dėl to jo, toli gražu, nepakančia. Dabar metas rūpintis sušaukti kitą suvažiavimą — tokį suvažiavimą, koks buvo Philadelphiaje, jei iš viso šių dienų sąlygomis tokio masto suvažiavimas galima sušaukti.

Julius Baniulis.

Tai įrodymas, kad laikas jau pribrendo tautinei visuomenei sueiti ne tik į taiką, bet į vienybę — į vieną organizaciją. Tik tada bus galima su laikyti socialistų užmačias, ir bus galima apsaugoti visuomenę nuo klaidinimo.

Socialistai drumstė Amerikos lietuvių visuomenę per daugelį metų, neigdami kiekvieną tautinį veikimą. Aišku, jie labai drumstė mūsų žmonių tautinę sąmonę. Bet dabar, kai lietuvių tauta pradėjo stipriau protauti, socializmas neteko sau pasekėjų, pasiilko mūsų visuomenei svetimu idealu. Tai be reikalo socialistai šleisiasi prie tautinės visuomenės ir ją savo tikslams bando išnaudoti. Jeigu neminėjus daugelio kitokių priežasčių, tai tik dėl šios yra būtinas reikalas tautininkams ir sandariečiams susijungti. Padarius tvarką savo tarpe, turime pradėti glaudžiau kooperuoti su krikščionims demokratais ko-voje už tautybę su bendrais tautybės priešais. Tautininkai jau ir dabar vienur kitur tai praktikoja ir iš to buna visados teigiamos išdavos.

Paskutinis karas, sunaikindamas imperijas, davė galimumo įsikurti kelioms naujoms valstybėms — mažoms tautoms. Tai laimė teko ir Lietuvai. Lietuvių tauta, daug metų vergavusi svetimiems, buvo persėmusi beveik išimtinai radikališkoms idėjomis. Dėl to, kai lietuviui atgavo savo nepriklausomybę, sukūrė valdžios formą plačiai demokratiškais pagrindais. Tokia valdžios forma davė galimumo plėtotis naujoje valstybėje bolševizmui. Lietuvai, ukininkų kraštui, tokia valdžios forma netiko. O ukininkai visuomet į ramų gyvenimą, stiprią ir pastovią valdžią. Ir demokratiška, partijų pavergtą, politikierių demoralizuojama valdžija nepasitiktė. Kai šaly pradėjo vyrauti socialistai, ukiose išauklėtas jaunimas pajuto, kad šalies laisvę atsidūrė pavojuje. Bet kai kiekvienos tautos jaunimas yra tautos barometru, taip buvo ir su lietuvišiais. Jaunimas 1926 metais įvykdė reformas, atmetė socialistišką valdžios formą ir įsteigė griežtesnę, pastovią, labiau šaliai pritaikytą vyriausybę.

Bet eidami į vienybę, turime pakabinti dar apie vieną svarbų faktorių. Jeigu jau ir padaryta taika tarp tautininkų ir sandariečių, tai dar reiškia, kad negali kilti vėl nesuspriptomų. Kol turėsime atskiromis programomis dvi organizacijas, pas mus vis kils nauji ergeliai. Tie, kurie taiksnio budo, gal ir ras bendrą kalbą ir laikas nuo laiko išsiskokimus pakės. Bet reikia pamiršti, kad kaip vienų, taip ir kitų tarpe yra ir bus žmonių, kurie stipriau nusistatė vieni prieš kitus ir gali trukdyti tokiam mūsų bendradarbiavimui ir taikiam gyvenimui.

Sueiti į vienybę ant vienos platformos truks laiko, nes reikės daug ką išsiaiškinti. Bet turime eiti taip, kad visa tautinė visuomenė, o ne pavieniai asmenys turėtų iš to naudos.

Šiandien jau nereikia didelės išminties suprasti, kokiais keliais tautininkai ir sandariečiai eina. Ir ne tik tautininkai, bet ir sandariečiai, ypač jų vadai, jau žiūrėjo, kad Sandaros programa reikalinga labiau derinti šių dienų reikalavimams, nes gyvenimas nestovi vietoje. Todėl reikia manyti, sandariečiai tą reikalą gerai supranta ir, reikia tikėtis, netrukus bus ir gerų vaisių.

Baigiant, reikia pasakyti, kad reikalinga eiti su gyvenimu, o kas stoja prieš gyvenimo eigą, arba nuo jo pasilekta, tas visados buna sunaikinamas. Todėl vienas kitas politikierius, kurio tikslai nėra aiškūs, mus nuo vienybės negalės sulaukyti. Tikri idealistai visados supras vieningumo reikalingą. Todėl visi aiškiai matydami, kad tautininkams ir sandariečiams visingumas reikalingas ir visuomenei naudingas, turime eiti nuoširdžiai į vienybę tik su viena programa.

J. Sagys.

KĄ VIENYBĖ RAŠĖ 1886 METAIS

Prezidentas Cleveland apsi-vedė su 31 metų mergina, ki-lusia iš Buffalo.

Iš Atenų praneša, kad graikai su turkais jau kariauja. Graikų kariuomenė, eidama į priekį, paėmė dvi armotas ir daugelį turkų į nelaisvę.

Arpburg Park, N. Y. dvi minutes drebėjo žemė.

REIKALAUKIM IŠAIŠKINTI DARIAUS IR GIRĖNO TRAGEDIJĄ

Daug buvo prirašyta, prikalbėta apie tragingai žuvusius mūsų didvyrius Darių ir Girėną, bet nieko konkrečiau, ar ligi šiol nepadaryta, kad visas reikalas būtų iširtas nuodugnai ir paskelbtas viešai, kad tie faktai būtų aiškūs mūsų istorijai. Pats teisingumas to reikalauja, bet kas gali ir privalo tai atlikti.

Kai pasirodė ilgas, aiškiais faktais įrodantis straipsnis POPULAR AVIATION žurnale, tai p. P. Bukšnaitis tuojau atsiliepė dėl to straipsnio. Skaitytojai, perskaitę, pasibaisėjo, pečiais patraukė, pasikalbėjo, nusiskundė, bet akcijos, kokios privalo būti padaryta, niekas nesimė. Minėto žurnalo korespondentas E. Stanton Brown aiškias išvadas padaro ir įrodo faktais, kad lakunai tikrai buvo vokiečių pašauti, bet kad iki šiol tas oficialiai nenustatyta, tai tiesiai reikalauja, kad Jungtinių Valstybių vyriausybė įsikištų ir ištyrus, paskelbtų tikrus tos nelaimingos, bet garbingos mūsų didvyrių tragiškos mirties davinius. Koks šis reikalas nėra galutinai iširtas ir paskelbtas, tol mes neprivalome tylėti, privalome rūpintis, kad tas būtų padaryta. Kuomet pas mus atvirai kalbama spaudoje, tai Lietuvoje eina kalbos tik pašnabždomis. Štai, kokių žinių man tenka iš patikėtinų šaltinių gauti:

Dalykas čia eina apie Darių ir Girėną. Eina kalbos, kad jie iš tikrųjų buvo vokiečių pašauti. Tas kalbas užginčijo oficialės įstaigos. Bet yra tam tikrų davinų, kuriais galima įrodyti, kad užginčijimas neturi pagrindo. Įrodyti būtų galima, jei tuo dalyku būtų ke- no nors rimtai ir tyliai susirupinta. Iš labai patikėtinų žmonių tenka girdėti, kad: 1) eksperimentų gydytojų lakunų lavonų apžiūrėjimo aktas nėra viešai paskelbtas ir slepiamas, nes to reikalav vokiečių interesai, kuriems neva pasitarnavę aukšti žmonės. 2) Dariaus kakle ir galvoje esančios kulkų žymės, tik niekas negali iš arčiau apžiūrėti (šiuos faktus mini savo straipsnyje ir rašytojas Brown). 3) Girėno kojoj buvęs kulkos ženklas.

Kaip ten būtų, man rodo, kad mes amerikiečiai turime

NAUJAS VIENYBĖS AGENTAS

Šiomis dienomis Brooklyne laikėsi senas Vienybietis, en-

ergingas veikėjas p. A. Stankus iš New Britain, Conn. Budamas Brooklyne p. Stankus sutiko Vienybėi parinkti naujų skaitytojų. Gruodžio 12 d. išvažiavo į New Britain, Conn., kur pasirūpins Vienybei gauti naujų skaitytojų.

Vienybinkų Naujoje Anglijoje prasomė p. Stankui kooperuoti.

šiuo reikalu labai gyvai susidomėti ir mums nebutų sunku tai padaryti, nes mus nevaržo nei cenzura, nei politika, ar ba koki asmeniškai sumetimai.

Dar daugiau. Įsikišdami į tą reikalą, mes padarytume didvyrių atminčiai kilnų darbą. Dabar jau jaučiamas pasipiktinimas dėl lakunų lavonų laikymo. Daug kalbėta apie jų laidojimą mauzoliejuje, bet to mauzoliejaus pastatymo reikalas apmiręs, pamirštas, nes esą daug svarbesnių reikalų, dėl to didvyriams gerbti ir jų kunams palaidoti nėra laiko jau antri metai ir dabar jie dar guli po stiklu Kauno universitete. Metinį katastrofos sukaktį minint, jie buvo atvežti į bažnyčią; po pamaldų jie ir vėl buvo nūgabenti į savo vietą ir suguldyti stiklo grabe. Yra žmonių, kurie sako: jei mūsų lakunai būtų žinoję, kad jų kunai bus taip valkiojami, jie nebutų skridę iš Amerikos. (Nesugaudysi, ką žmonės šneka. V. Red.) Paskambino varpais, reporteriai prirašė gražių straipsnių, paėmė sau honorarą už parašytas eiles, mūsų didvyriai sau guli anatomikume! Ar ilgai jie ten gulės? Kas jų palaikų likimu pasirūpins?

Kaip baisiai nedėkinga mūsų tauta!

Šiandien Lietuvoje Dariaus ir Girėno vardu gatvės pavadinotos, jų vardu net valstybės pešto ženklai spausdinami, pašto patalpose kioskininkai pardavinėja berniukams ir mergaitėms veidrodžius. Atsiras koki nors "patrijotai," kurie mūsų didvyrių vardais pradės vadinti pipirusus, krupininką, dešras, valgyklas!

Štai, kas mums butinai reikia daryti:

1) New York — Kaunas skridimui remti komitetas, be jokio atidėliojimo, privalo kreiptis į Jungtinių Valstybių vyriausybę, reikalaujamas, kad įsikištų į šį reikalą, paskirtų komisiją, kuri turėtų iširti Kaune visą reikalą.

2) Turėti nuodugnų laisvą pasikalbėjimą su ekspertais gydytojais, dariusiais lakunų kunų skrodimą ir patirti jų opiniją.

3) Pasirūpinti gauti iš valdžios įstaigų aeroplano ir kunų apžiūrėjimo aktų originalus, iš kurių būtų galima padaryti nuorašus.

4) Išsiaiškinti užsienių reikalų ministerijoj, kodėl jos valdininkai Berlyne ėmėsi savarankiškai daryti tyrimus, nepasikvietę Jungtinių Valstybių ambasados atstovų, žinodami, kad Darius ir Girėnas buvo Jungtinių Valstybių piliečiai ir skrido iš Jungtinių Valstybių? Dalyvaujant tyrinėjuose Amerikos ambasada, aš manau, visas dalykas būtų buvęs išaiškintas.

5) Tai surinkus ir patyrus tikruosius tos katastrofos davinius paskelbti Amerikos ir Lietuvos spaudoje.

Taigi aš, kaip Amerikos pilietis, paeinąs iš Lietuvos, buvęs New York — Kaunas skridimui remti komiteto sekretorius, laikau savo šventa pareiga kelti balsą šiuomi reikaliu ir reikalauti, kad mes susidomėtume ir atliktume savo pareigas, kreipdamiesi į Jungtinių Valstybių užsienių reikalų ministeriją, kad ji paskirtų investigacijos komisiją Dariaus-Girėno katastrofos nuodugniam ištyrimui. A. B. Strimaitis.

VINCAS MATUSEVIČIUS

Kad ir Amerikoje gimęs, Vincas Matusevičius atliko savo pareigas senajai tėvynei tarnaudamas Lietuvos kariuomenėje. Atvaizdas parodo jį lietuviškojo kareivio formoje prieš 9 metus. Dabar Matusevičius veda nuolatinę lietuvišką radio valandos programą iš stoties WMBQ (1500 klc.), linksmindamas klausytojus kas rytas pradėdamas 10 val., šeštadieniais 9:30, o ketvirtadienių vakarais tarp 8—9 val. Tą programą jis veda jau netoli trys metai.

KAIP BAIGIA DIENAS SKUPUOLIAI

Vasario 26 d. New Yorko pavargėlių ligoninėje pasimirė girtuokliškis Juozas Skridlauskas, gana seniai atvykęs iš Lietuvos. Gyveno jis labai skrupiai ir vargingai. Nesant giminių nei draugų, Juozo kuną paėmė graborius Volynskis, įdėjo į paprasčiausią grabelį ir rengėsi vežti į beturčių kapines. Tik štai atsirado advokatas ir parodė velionio testamentą su bankų knygutėmis, rodančiomis, kad Skridlauskas turi sutaupęs 27 tukstančius dolerių. Čia viskas tuoj pasikeitė. Lavoną išėmė iš dėžės, gražiai apdrėdė, paguldė į puikų grabą ir iškilmingai palaidojo.

Palaikais susirūpino Lietuvos konsulas ir bandė įrodyti, kad testamentas, kuriame Skridlauskas užrašė 8 tukstančius dolerių savo sesutei Lietuvoje, o kitus savo pažįstamiems ir draugams Amerikoje — esąs bevertis. Gruodžio 17 ir 18 d. d. byla buvo svarstyta teisme ir prisaikintieji teisėjai pripažino testamentą teisėtu.

LIETUVISKOS RADIO PROGRAMOS

WMBQ — 150 kc.)

Pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 10:45 val. ir vakarais nuo 7:30 val.

Antradieniais — nuo 10 val. iki 10:15 ir nuo 10:30 iki 10:45 val. ryto.

Trečiadieniais — nuo 10 ir nuo 10:30 val. ryto ir nuo 7 val. vakarais.

Ketvirtadieniais — nuo 10 val. ir 10:30 ryto ir nuo 8 val. iki 9 val. vakarais.

Penktadieniais — nuo 10 val. ir nuo 10:30 val. ryto ir nuo 7:30 val. vakarais.

Šeštadieniais — nuo 10 val. iki 10:45 val. ryto.

(WHOM — 145 kc.)

Trečiadieniais — nuo 7:15 valandos vakarais.

PASISKUBINKIT ĮSIGYTI 1935 M. KALENDORIUS

Vienybėje jau galima gauti 1935 metų kalendorius. Visi, kurie norite į Lietuvą pasiųsti giminėms ir pažįstamiems gražius mūsų pirmųjų transatlantiko lakunų kalendorius, pasiskubinkit juos įsigyti, kol dar yra laiko. Be to, svarbu kalendorius išsiųsti į Lietuvą anksti, kad gautų prieš Naujos metus.

APIE LIETUVOS PRĖKYBĄ SKOTIJOJE

Rugsėjo mėn. Lietuvoje laikėsi žymus skotų inžinierius ir prekybininkas, Skotijos karališkosios geografijos draugijos valdybos narys, J. E. Stewart. Stewartas, sugrįžęs į Skotiją, vadovaudamasis aukščiau minėtu pasikalbėjimu ir gautomis informacijomis, didžiausiam Skotijos dienraštyje Scotsman paskelbė didelį iliustruotą straipsnį apie Lietuvą.

Savo straipsnyje Stewartas nurodo, kad Skotijai išsimokėtų paskatinti savitarpio prekybą su Lietuva, ne kaip Anglijos apanažui, bet tiesiog. Tai, pasak Stewarto, būtų galima taikyti visoms Pabaltijo valstybėms, bet, vis dėl to, didesniu laipsniu, Lietuvai. Sąlygos tokiai prekybai labai palankios. Visų pirma, tarp Skotijos uosto Leitho ir Baltijos, įskaitant ir Klaipėdą, yra nuolatinė savaitinio susisiekimo linija. Antra, Lietuvoje žmonės yra labai draugingai nusiteikę Skotijos atžvilgiu. Lietuva, žėmės ukio šalis, turi importuoti beveik visus sunaudojamus fabrikatus ir žaliavas. Be to, Lietuva neturi anglies ir mineralų. Beveik visa tai Lietuvai galėtų pristatyti Skotija. Lietuva pirktų iš Skotijos, jei, kas būtų, visiškai teisinga, skotai pirktų, ką tik galėtų, iš Lietuvos. O Skotija kaip tik galėtų pirkti kuo ne visus Lietuvos eksportuojamus produktus: ramsčius ir šiaip miško medžiagą anglies kasykloms, linus, kurie yra geriausi pasaulyje, Dundee ir Dunfermline fabrikams ir linsėmenis, kurie irgi yra geriausi pasaulyje, Kirckaldy fabrikams. Be to, būtų galima pirkti bekonę ir kiausinius iš Lietuvos, jie galėtų pirkti mažiau tų produktų iš kitų valstybių. Nėra jokios priežasties, dėl kurios skotai to negalėtų ir daryti.

Be prekybinių sumetimų, yra vietos ir sentimentaliniams sumetimams. Lietuvių tauta yra viena iš narsiausių ir labiausiai nusipelnusių Europos tautų, kuriai skotams būtų privilegija padėti ir su kuria praeities skotai turi daug ką bendro.

„Italija jau buvo galinga valstybė, kai vokiečiai dar rašyti nemokejo“

Lankydamas Bari muge, Italijos ministeris pirmininkas Mussolini pasakė 300,000 žmonių miniai kalbą, kuri buvo atsakymu į paskutines Hitlerio kalbas. Jis savo kalboje tarp kita ko pareiškė, kad „italų tauta per savo trijų tukstančių metų raidą davė aiškų teisės, politikos, socialinių reikalų organizacijos įrodymą. Viduržemio jūros pakraščiuose išaugo didelės filosofinės sistėmos, didelės religijos, didelė poezija ir imperija, kuri paliko neišdildomų pėdsakų visų tautų istorijoje. Trisdešimt šimtmečių mūsų istorijos leidžia mums su visiška ramybe žiūrėti į anapus Alpių ugdomas doktrinas palikuonių tų tautų, kurios dar nemokejo rašto, kai jau Italija turėjo Cezarį ir Augustą.“

110 pašto dėžučių

Jei jums patogiau gauti laiškus ir siuntinius kitur, užeikite pas mus ir išsinuomokite pašto dėžutę. Maža dėžutė \$3.00 metams, o didesnė \$5.00 metams. Pusei metų \$2.00 ir \$3.

LIETUVOS PASITARIMAI SU VATIKANU

KAUNAS (Tsb.). — Dabar-tiniu laiku tarp Lietuvos vyriausybės ir Vatikano atstovoms. Aratos Kaune eina pasitarimai dėl kai kurių konkordato nuostatų aiškinimo. Lig šiol tos derybos ejo gana sklandžiai. Manoma, kad kai kuriai atvejais buvusios skirtingos nuomonės dėl kai kurių konkordato punktų bus išlyginotos.

DUOSNUS KANADIETIS

KAUNAS. — Šią vasarą Lietuvoje viešėjo apie 10 dienų kanadietis pulk. Grant-Suttie mas už nuosirdų juo rūpinimas nuo nuosirdų juo rūpinimąsi Lietuvoje (ypač užsienio reikalų ministerijos direktoriui Bizauskui ir p-lei Avietėnaitėi) ir mūsų krašto aprodinėjimą labdaringsoms įstaigoms paaudkojo 1,000 litų ir žada paaudkoti dar turė — trofeją, kurią švietimo ministerija kasmet paskirtų tai mokyklai, kuri tais metais geriausiai pasižymėjo sporte.

MIRĖ RASYTOJAS DOBILAS — KUN. LINDĖ

PANEVĖŽYS. — Gruodžio 2 d. Panevėžy savo bute mirė Panevėžio berniukų gimnazijos direktorius kun. Lindė. Kun. Lindė Lietuvoje plačiau buvo žinomas Dobilo vardu, kaip „Bludo“ romano autorius. Be to, Lindė yra parašęs „Ar pašeno Tenas,“ dramų ir rašydavo kritikos straipsnių.

JUNIPER 5-0259
RALPH KRUCH FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

Telefonas: Evergreen 7-7770

PAUL GUSTAS
LIETUVIS GRABORIUS
Senai dirbęs graborystės profesijoje ir Brooklyno apilinkėj plačiai žinomas. Tik dabar atidarė savo ofisą ir patarnauja balsamavimu ir palaidojimu mirusių.
Veltui-chapel šermentims
Parsamdo automobilius šermentams, vestuvėms, krikšty-noms ir kitokioms parėms
Saukite dieną ar naktį
423 Metropolitan Ave
Brooklyn, N. Y.

A. RADZEVIČIUS GRABORIUS
(Undertaker)
Tel.: Stagg 2-4409

402 Metropolitan Avenue
netoli Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.
Parsamdau Dailius Automobilius Vestuvėms, Krikštynomis ir Visokiems Pokyliams

Tel. Stagg 2-0783
Juozas Levandauckas
GRABORIUS
Patarnauju visiems be skirtumo. Parsamdau automobol kiekvienam reikale: vestuvėms, krikštynomis ir šia pasivažinėjimams. Kainos žemos.
Ateikite ir Persitikrinkite
107 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.

KLAIDOS ATITAISSYMAS

Percitame Vienybės numeryje, aprašant ALTASS pajamas ir išlaidas, p. X. Strumskio straipsny išskverbė klaidą. Ten buvo pasakyta: Visuomenės pinigų surinkta \$32,043.14 Išleista 21,187.47 Išde lieka 155.20 Turi buti: Surinkta \$32,043.14 ALTASS operacijoms išleista 18,557.72 Lituancijos įrengimas 13,330.22 Išde lieka 155.20

200 VAGONŲ LIETUVISKŲ BULVIŲ Į UŽSIENĮ

KLAIPEDA. — Vienas mūsų prekybininkas veda derybas su žymia užsienio firma, privatinio clearingo pagrindais parduoti jai 200 vagonų lietuviškų bulvių.

Vienybė ne tik seniausias, bet ir geriausias lietuvių laikraštis visame pasauly.

GERIAUSIOS RUŠIES ANGLYS
Daugiau kaitros už jusų pinigą. Jusų kaimynai naudoja Tru-Ember Coal Co. anglis ir patenkinti. Kodėl jums nepasiekti jų pavyzdžių.

TRU-EMBER COAL COMPANY
(LIETUVIŲ KOMPANIJA)
485 Grand Street, Brooklyn
Telefonas: Evergreen 7-1661

SUTVARKYKITE SAVO VANDENŲ KŪ IR ŠILUMĄ DABAR
Užmokėkit nauju valdžios Housing P smulkmenas ir formalumus atliksim
SALDUKAS IR PLA
(LAISNIUOTI PLUMERIAI)
Pertaisymai ir pataisymai mus special Darbas ir medžiaga garantuota
Mes taip pat parduodam ir įrengia **OIL BURNERS — GAS RANGES — SALDYTUVUS**
Kreipkitės: **SAVAGE & PL**
994 MADISON STREET
BROOKLYN, N. Y.
Tel. GLenmore 5-8

Tel. CHelsea 3-9740
RESTAURANAS
POVYLAS SAMULĖNAS, sav.
Gamina skanūs ir sveikus valgius. Skaniai pavalgūs, galima ir alaus, ar degtinės. Lietuviai kviečiami. Mandagus patarnavimas.
Atdara nuo 5 val. ryto iki 12 val. nakties
763 WASHINGTON STREET, NEW YORK, N. Y.

Tel. Stagg 2-0783
NOTARY PUBLIC
Juozas Levandauckas
GRABORIUS
Patarnauju visiems be skirtumo. Parsamdau automobol kiekvienam reikale: vestuvėms, krikštynomis ir šia pasivažinėjimams. Kainos žemos.
Ateikite ir Persitikrinkite
107 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.

NOTARY PUBLIC
Tel.: Newtown 9-4
A. VALANTIE
GRABORIUS, BALSAMAVIMAS IR ABELNA APR
54-41—72nd STREET
Maspeth, N. Y.

NOTARY PUBLIC
Telefono Stagg
MATTHEW P. BA
(BIELIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
660 Grand Street
BROOKLYN, N. Y.
Puikiai įrengtos dvi kambarai duodamos mylimiems pašnabždoms. Naludimo valandos kitės pas mus. Patarnavimas užtikrintas ir už prieinamą kainą.

VAJUS! VAJUS!

Štai jau ir šventės!
Zmonės linksmis. Zmonės
ilsėsis. Zmonės svečiuosis. Vie-
ni kitiems dovanas duos.

Geriausias laikas musų va-
jininkams pasidaruoti. Leng-
viausia susitikti su žmonėmis,
užrašyti jiems laikraštį Vieny-
bė. Ir ne tik tiems, kuriuos ga-
lima sutikti, bet ir jų drau-
gams ir pažįstamiems suteikti
Kalėdų dovanoms Vienybė.

Paprastoji Kalėdų dovanėlė
greit susidėvės, pasens ir bus
užmiršta. O užrašyta Kalėdų
dovana Vienybė lankys apdo-
vanotąjį per visus metus po du
kartus per savaitę, kaskart vis
nauja, vis įdomi, vis pageidau-
jama ir mėgiama.

Dirbkite, gerbiamieji vaji-
ninkai, apdovanokite skaitan-
čiąją visuomenę gražiausia
Kalėdų dovana Vienybė, lai-
mėkite patys sau Kalėdų dova-
ną už vajų, o pačią Vienybę
apdovanokite ilgiausiu naujų
skaitytųjų sąrašu.

Tai bus brangiausia Kalėdų
dovana Vienybei nuo jos vaji-
ninkų.

Tuo tarpu Vienybė linki
jums visiems linksmų Kalėdų.
Administracija.

**SVEIKINA LINKSMŲ
KALĖDŲ**

Lietuvių radio valandos ve-
dėjas Vincas Matusėvičius su
žmonele Mariute sveikina
Linksmų Kalėdų visus Vieny-
bės skaitytuosius ir WMBQ
(1500 kl.) radio klausytojus.

RADIO VIENYBĖJE

Radio Doctors' krautuvės sa-
vininkas Petras Repečka įtaisė
Vienybės ofise gerą radio pri-
imtuvą, kad atsilankiusieji įsi-
tikintų apie lietuvių radio gy-
dytojų patarnavimo gerumą.
Apie tą radio krautuvę deda-
mas Vienybėje skelbimas. Kas
atsilankęs į Radio krautuvę
351 Broadway, prie Keap St.,
Brooklyne, pasakys, kad skai-
tė Vienybėje jų skelbimą. —
gaus specialią nuolaidą nuo
kiekvieno pirkinio, ar nuo pri-
imtuvų pataisymo namie.

**VVS SKYRIAUS
SUSIRINKIMAS**

Vilniui Vaduoti Sąjungos
skyriaus susirinkimas bus gru-
odžio 28 d., 7:30 val. vakare,
p. Kasmociaus salėj, kampas
Humboldt ir Ten Eyck Sts.,
Brooklyne. Kas tik jaučiasi lie-
tuviumi, kas tik pritaria Vilniaus
vadavimui, ateikit į tą susirin-
kimą pasitarti, pasikalbėti,
kaip geriau pasidaruoti drau-
gių rengiamam vasario 16 d.
Lietuvos nepriklausomybės mi-
nėjimui. Nemanokit, gerbia-
mieji, kad čia yra koki varžy-
mai ar kokius mokesčius reikia
mokėti. Visai ne! Kas turi
už 10 ct. Vilniaus pasą, tas
jau ir narys.

Draugijos, klubai, rateliai
ir pavieniai asmenys prašomi
atsilankyti ir pasitarti Vilniaus
reikalais.

Skyriaus valdyba.

**TOLIMI SKRIDIMAI DAR
NENUSIBODO**

Ar atsiment, kad Vienybė-
je buvo rašyta, kad du Lietu-
vos atsargos lakunai Adoma-
vičius ir Lisauskas kreipėsi į
lietuvių visuomenę prašydami
piniginės paramos organizuoti
naują tolimą skridimą iš Kau-
no į Pietų Ameriką. Well, ne-
seniai du New Yorko lietuviai
pasiniūtė tam skridimui remti
po \$25.00.

PARTNERIŲ SUKAKTUVĖS

Newark, N. J. — Labai re-
tai tenka matyti, kad partne-
riai bizny taip gražiai sutikty
kaip, štai, sutinka geri vieny-
biečiai, puikios alinės 188
Jefferson St., kampas New
York Ave., savininkai ponai
Pranas Alešiusas ir Juozas
Dvareckas.

Tą gražų per tris metus
biznio partneriavimą paminėti
ponai Dvareckas ir Alešiusas
Naujų Metų naktį rengia gra-
žų balių. Bus geras specialistas
virėjas puikiems valgiams pa-
gaminti. Gėrimų galės gerti
kiek ir kokių kas nori. Pažis-
tamus ir draugus kviečia atsi-
lankyti.

**MASKARADUI BILIAI
BAIGIAMU PARDUOT**

Kaip žinoma, Moterų Vieny-
bė rengia Naujiems Metams
sutikti didelį balių — maska-
radą, kuris bus Klasėcius sa-
lėje. Bilietai tam maskaradui
jau baigiami parduoti. Kas
jų dar neturi, tegu pasirūpina
iš anksto įsigyti.

Moterų Vienybės ekstra su-
sirinkimas prieš pramogą šau-
kiamas kitą ketvirtadienį Vie-
nybės salėje. Narių prašoma
dalyvauti. Svarbu.

**SVEČIAS IŠ TABOR FARM,
MICHIGAN**

Po Naujų Metų New Yorke
žada lankyti Tabor Farm,
Mich. vasaros kurorto savinin-
kas p. J. Bačiūnas, kuris nese-
niai įsteigė ir savo spaustuve.
P. Bačiūnas neseniai išleido
knygą "Antanas Olšauskas."

**KALĖDŲ BIZNIS PAKILO
16 NUOSIMČIŲ**

New Yorko biznieriui džiau-
giasi, kad Kalėdų biznis šiais
metais žymiai pakilęs. Esą,
iki šiol surinktomis statistikos
žiniomis, Kalėdų biznis paki-
lęs net 16%. Kituose miestuo-
se Amerikoje biznis pakilo
daugiau kaip 20 nuosimčių.

DVI ŽVAIGŽDUTĖS

Panelės Aldona Šertvietytė ir Ona Mažeikaitė,
jaunųjų stygų orkestro narės organizatorės ir
dainininkės.

**MUSŲ KOLONIJOJ ATSI-
VERTĖ TAUTISKAM DAR-
BUI NAUJAS LAPAS**

Newark, N. J. — Gruodžio
16 d. buvo sušauktas Newarko
lietuvių viešas susirinkimas va-
sario 16 d. minėjimo reikalu.
Senoji valdyba išdavė savo ra-
portą, kuris priimtas su pagy-
rimu. Po to buvo renkama at-
einantiems metams valdyba ir
komisija rengti Lietuvos nepri-
klausomybės minėjimą vasario
16 d. Kad jau seniai buvo vi-
suomenės pageidaujama, kad
jaunimas užimtų šį darbą, tai
taip ir įvyko. Visą komisiją
sudaro 15 jaunuolių. Į komisiją
jėjo, rodos, šie asmenys:
p. p. P. Alseika, P. Kilda, S.
Pocius, K. Balčiūnas, J. Pone-
lis, Jr., Z. Stankunas ir p-lė-
s J. Demskiūtė, J. Jociūtė ir M.
Sekevičiūtė. Komisija pasi-
skirstė pareigomis: pirminin-
kas — P. Alseika, vicepirmin-
kas — M. Sekevičiūtė, raštininkas —
J. Ponelis, Jr., išdėtininkas —
P. Kilda. Visi kiti pasiskirstė
sau darbus. Garbės pirminin-
ku išrinktas kun. Ig. Kelmelis.
Dabar tik galima laukti vaisin-
go darbo iš šių jaunuolių, nes
jie moka gerai lietuvių ir an-
glų kalbas.

Bravo, Newarko jaunimas
ir visuomenė, kuri jaunimą re-
mia!
Bendro komiteto raštininkas
J. Ponelis, Jr.

MIRĖ

Domicelė Bukauskienė, 48
metų, gyv. 91 Henry St., New
York, N. Y., mirė gruodžio 17
d. Palaidota gruodžio 20 d. iš
Aušros Vartų bažnyčios šv. Jo-
no kapinėse.

Laidotuvių apeigoms rupino-
si graborius J. Garšva.

Edna May Vaskevičiūtė, 22
metų, gyv. 155 Greenpoint
Ave., mirė gruodžio 16 d. Pa-
laidota gruodžio 20 d. iš Ap-
reikimo Pan. Šv. bažnyčios
Kalvarijos kapinėse.

Laidotuvių apeigoms rupi-
nosi P. Gustas.

Pasirendavoja

ISNUOMUOJAMI KAMBARIAI
Lietuviams išnuomuoti labai pigiai še-
šis šviesūs kambarius su maudyne ir
elektros šviesa.
JUOZAS SIMANAITIS,
621 Quincey St., Brooklyn, N. Y.

Parsiduoda

PARSIDUODA BIZNIS
Labai geroje vietoje ir puikiai įrengtas
biznis Bar and Grill su leidimu iki
birželio 30 dienos kitų metų, parsidu-
da už prieinamą kainą.
M. I. TULABA,
148 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

J. Vaitulionis, D. C.

PIRMAS LIETUVIS
Chiropraktas Gydytojas
331 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 val. vak.
Nedėliomis ir šventadieniais
Nuo 10 ryto iki 1 po pietų

**RESTAURANT
BAR & GRILL**

Nauja šviri ir ruiminga už-
eiga. Geriausios rusišės gėra-
lai, alus dekinė ir importuo-
ti likerai. Skanus valgimai
ir užkandžiai.
Savininkas.
J. ZEIDAT
321 Grand St Brooklyn, N. Y.
prieš Grand Paradise

**GRAND PARADISE
BALL ROOMS**

Ivairioms pramogoms salės
318 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Puikios salės, ir ruimai
gražiai papuoštos. Tinka šo-
kiams, susirinkimams, vestu-
vėms, vakarienėms.
Yra elevatorius
Tel.: Evergreen 7-1123

MOT. LAUKUS

Fotografas
214 Bedford Ave.,
Brooklyn
Telefonas:
Evergreen 8-3540
Geriausia Studija
Brooklyne
Atėkite
Pamatykite
Tel.: BRYant 9-7763

**Clement Vokietaitis
ADVOKATAS**

113 West 42nd Street
NEW YORK, N. Y.

**Jei jusų radio priimtuvas serga kreipkis pas
RADIO DOCTOR'S COMPANY**

(RADIO GYDYTOJAI)
351 Broadway, Brooklyn, N. Y.
Telefonas: Evergreen 8-2620

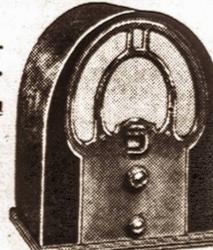
Generaliniai agentai dėl
TUNG-SOL radio lem-
pelių Kaina nuo 60c.

Ir DU-WA visų bangų
Aerial Kits \$2.95

Užsakymai paštu išpildomi
neatidėlojant

Radio Service Sales

Parsiduoda garantuoti Radio priimtuvai nuo \$10.50

PRANEŠIMAS

Lietuviška Barzdaskutykla. Mo-
derniškai įrengta. Patarnauja
mandagiai, pagal asmens reika-
lavimą. Barzdaskutis turi daugelio metų patyrimą.

Lietuviai ir lietuvaitės, visi be skirtumo, kurie mėgstate
gražiai pluokus sutaisyti, gražiai atrodyti užėikite pas:

CHARLES Up to Date BARBER SHOP,

100 UNION AVENUE, BROOKLYN, N. Y.
Sav. K. DEGUTIS

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. J. S. MISEVIČIUS

270 Berry Street

VALANDOS
12-2 p. p.
6-8 vak.

Tel. Evergreen 8-8707

DR. JOHN WALUK

161 No. 6 Street

VALANDOS
8-10 ryte
1-2 p. p.
6-8 vakare

Sventadieniais susitarus
Tel. Evergreen 8-9229

Dr. Ed. W. Žukauskas

1114 Foster Avenue

VALANDOS
1-2 p. p.
6-8 vak.

Ir pagal sutartį
Tel. Mansfield 6-8787

DR. A. PETRIKA

(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4 Street

VALANDOS
9-12 ryte
1-8 vak.

Penktdieniais uždaryta
Tel. Stagg 2-9105

Dr. Bladas K. Vencius

(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street

VALANDOS
9-12 ryte
2-8 vak.

Penktdieniais uždaryta
-Tel. Stagg 2-0706
Namų - Republic 9-3040

SCHOLES BAKING, INC

GERIAUSIA LIETUVISKA DUONA

Del veselių, krikštynų ir Birth Day. Priimam įvairius
užsakymus ir pristatom sulig adresu į namus ar krau-
tuves

V. ir M. LUKOŠEVIČIAI,
SAVININKAI

168 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y.
Cor. Scholes Street
Phone: Evergreen 8-9538

"GARSAS" BAKERY

A. Šrupskis, savininkas
Tel. Evergreen 8-7027

PIRMOS RUSIŠES LIETUVISKA DUONA

64-66-68 So. 2nd Street Brooklyn, N. Y.
Kepa visokias Duonas ir Pyragaičius
VEŽA KRAUTUVĖMS. SIUNČIA PASTŲ IR EKSPRESU

TEL.: EVERGREEN 8-9770

JUOZAS GARŠVA

- GRABORIUS -

Mano firma gerai atlieka sekancius darbus: išbalsmuoja ir laidoja miru-
sius ant visokių kapinių. Pagrabus paruošia nuo paprasčiausių iki prakli-
nusių. Persamdo automobilius laidotuvėms, veselijoms, krikštynoms ir
kitiems pasivažinėjimams.

VIRŠUI MINETAIS REIKALAIS KREIPKITES PAS MANE
O BUSIT UŽGANEDINTI

231 BEDFORD AVE., BROOKLYN, N. Y.

NEMOKOMAI

NAMŲ RUOŠOS DARBININKAMS

Kiekvieną dieną merginos atema į musų įstaigą ir stebisi paty-
rusios apie didelį įvairiausių darbų pasirinkimą pas mus
Jos tuojau gauna vietas be bereikalingo brangaus laiko gaisinimo.
Bile kuri iš tų merginų pasakys, kad mes įstatome namų ruošos
darbininkes tik kai esame tikri, kad jos turės gerus namus ir
geras algas. Tik senai įsteigta Darbo Agentura ir populiariška
tukstančių darbininkių ir ponių tarpe gali jums duoti tokią vie-
tą, kokios jus norite. Tai viena priežastis kodėl jus turėtumet
pas mus užėiti, irgi

SUSSER AGENCY

PASAULY ŽINOMA

924 BROADWAY, cor. Myrtle Ave., BROOKLYN, N. Y.
Tel: Evergreen 8-6098-6099

Mes turime atskirą skyrių ir vyrzms įvairiems darbams.

SKAITYKITE "VIENYBĖ"

Jei norite gerų svaiginančių gėrimų Kalėdoms
ir Naujiems Metams išigykite juos pas

MANHATTAN LIQUOR STORE

Didžiausia ir Pigiausia Krautuvė Williamsburge
264 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Kampas Roehling St. Leidimas: Lic. L. 886

Kalėdų ir Naujų Metų dovanoms yra specialiskų
visokių gėrimų dėžūčių nuo 99c. Turime daugybę
gėrimų iš visų pasaulio kraštų, jų negalime čia ir
surašyti. Paimsime tik keletą: Straight Whisky
59c. 3/4 pt. \$1.39 pilna kvorta ir daugiau.
VODKA iš Sovietų Rusijos — \$2.09 uz 17 unc-
ijų butelį. Gryno Kalifornijos vyno 4 metų senu-
mo: Port, Sherry, Muscatel, Tokay — 55c. už
butelį, 99c. už du butelius. Grynas Kalifornijos
Dry Wine — \$1.15 už galioną.

Vodka Pierre Smirnova, pritačiusiam Rusijos caro dva-
rui degtinę trijų šimtmėčių laikotarpiu. Didelis butelis — \$1.75
Pabandykite. Pirkdami nuo musų gausite gėrimus pigiausiomis
kainomis. Gėrimai valdžios iširti ir valdžios kontroliuojami.

Linksmų Kalėdų Švenčių ir Naujų Metų vi-
siems musų kostumeriams